

KALANTI, TAMMISTO, KIRKONLOUKAS
NS. RYSSÄNHAUDAN KAIVAUS 26.5.-29.5.2000
/30.6.-3.7.2000
895-01-0069

FM Kaisa Lehtonen

**KERTOMUS KALANNIN TAMMISTON KIRKONLOUKAS –NIMISELLÄ PAIKALLA
SUORITETUISTA KAIVAUKSISTA 26.5-29.5.2000/30.6.-3.7.2000**

Tutkimuksen laatu, kenttätöaika: Ns. ryssänhaudan kaivaus 26.5-29.5.2000 / 30.6.-3.7.2000

Kunta: Kalanti

Kylä: Tammisto

Tila: Kivistö 2:28

Maanomistaja: Into ja Saima Alivuotilan perikunta
Yhteyshenkilö: Oiva Alivuotila
Vehmaantie 980
23600 Kalanti
puh. 02-875 432

Karttalehti: 1131 10 Kalanti (1995)
x = 6740 65-71
y = 1537 64-70
z = 18-20 m mpy Korkeusjärjestelmä: N60

Aiemmat tiedot:

Kustaa Killinen 1885: Muinaisjäännöksiä Vehmaan Kihlakunnassa
Theodor Schvindt & H. Forsström 1896: Luettelo Kalannin kiinteistä muinaisjäännöksistä
Matti Huurre 1965: Kalannin inventointikertomus vuodelta 1964 (Kohde nro 82)
Terhi Nallinmaa-Luoto 1999: Kalannin esihistoria, s. 44-46, 83. Kalannin historia.

Aiemmat löydöt: KM 16515:1-2

Vuoden 2000 löydöt: TYA 732:1-15

Kuvat: Mustavalkonegatiivit TYA 23647-23690
Diapositiivit TYA 309:1-55

Karttaliitteet: 1. Yleiskartta 1:200
2.-15. Tasokartat 1:20, tasot 1-13
16. Profiilikartta 1:10
17. Koekuopat 3-5, tasot 1-4 ja 1-2
18. Hiili-, maanäyte- ja löytökartta
19. Pintavaaituskartta

Kertomuksen liitteet: 1. Ote peruskartasta 1:20 000
2. Ote kantan kartasta 1:5000
3. Kopio Pehdon ja Tammiston kylien isojakokartasta v. 1773
4. Kopio vuoden 1867 kartasta, joka koskee viljelysmaitten järjestelyä
Pehdon ja Tammiston kylissä
5.-8. Pintavaaitusten perusteella tehdyt kolmiulotteiset mallit
9. Luettelo mustavalkonegatiiveista
10. Luettelo diapositiiveista
11. Löytöluettelo ARKISTOITU TYA - LUETTELOIHIN
Pinnakkaiset

SISÄLLYSLUETTLO

JOHDANTO	1
MAASTO JA TOPOGRAFIA	1
KOHTEEN KUVAUS	2
MENETELMÄT	3
KAIVAUSHAVAINNOT	4
1. KUOPANNE	4
2. PROFILII	5
3. KIVEYS	5
4. LÖYDÖT	6
5. NÄYTTEET	6
6. KOEKUOPAT	6
TULKINNAT	7
KERTOMUKSEN LIITTEET 1-11	
KARTTALIITTEET 1-19	
PINNAKKAISET	

JOHDANTO

Uudenkaupungin kansalaisopistossa aloitettiin syksyllä 1997 "Harrastajan arkeologiaa" –kursilla ns. ryssänhautaprojekti, jonka tavoitteena oli selvittää ns. ryssänhautoiksi kutsutun muinaisjäännösryhmän funktio ja ajoitus. Syksyn -97 ja kevään -98 kurssiohjelmaan kuului inventointilomakkeiden esitäyttöä opistolla sekä inventointiretkiä maastossa. Syksyllä -98 suoritettiin arkeologiset kaivaukset Kalannin Hallun Puonti –nimisellä tilalla olevalla ryssänhautakohteella (ks. kaivauskertomus Kaisa Lehtonen 1998 Turun yliopiston arkeologian oppiaineen topografisessa arkistossa).

Koska kaivauksissa ei tuolloin varmuudella pystytty selvittämään ryssänhautojen käyttötarkoitusta, päätettiin kansalaisopiston harrastajapiirissä vielä jatkaa tutkimuksia Kalannissa. Museoviraston myönnettyä tutkimusluvan suoritettiin kaivaukset kahtena pidennettynä viikonloppuna 26.5.-29.5.2000 ja 30.6.-3.7.2000. Kaivauskohteeksi valittiin Kalannin Tammiston kylässä sijaitseva Kirkonloukas -niminen paikka. Turun yliopisto lainasi työssä tarvittavat välineet. Kaivauksen johtajina toimivat allekirjoittanut sekä FM Jouni Taivainen, piirtäjänä fil.yo Mia Lempiäinen. Palkkakustannuksista vastasivat Uudenkaupungin kansalaisopisto sekä Matka muinaisuuteen –projekti.

Kenttätöihin osallistuivat Soili Aaltonen, Kari Ahtiainen, Riitta Ampuja, Erkki Hannonen, Matti Hukki, Heimo Kumlander, Matti Laakso, Seppo Lindgren, Markku Lemmetti, Seija Mikkonen, Pirkko Palonen, Eeva Rintama, Laila Saarhelo, Kai Söderström sekä Lauri Viinikkala. Sunnuntaina 28.5. kaivauspaikalla vieraili alueen paikallislehtien toimittajia.

Tutkimuksen tuottama alkuperäisaineisto, kuten kaivausraportti, kartat, valokuvanegatiivit ja diakuvat on liitetty Turun yliopiston arkeologian oppiaineen arkistoon. Samoin kaivauksissa talteen otetut löydöt on luetteloitu Turun yliopiston arkeologian oppiaineen kokoelmiin.

MAASTO JA TOPOGRAFIA

Tutkimuskohde sijaitsee Kalannin keskustasta vajaa 9 km kaakkoon, Tammiston kylässä, Kirkonloukas -nimisessä paikassa. Se sijaitsee Kivistön tilan mailla, talosta n. 140 m länsilounaaseen. Kohteen koillispuolella kulkee Vehmaalta Kalantiin kulkeva Vehmaantie. Matkaa tielle on n. 100 metriä. Kohteesta n. 700 m etelään kulkee Pehdonjoki.

Tutkimuskohde on loivasti etelään ja lounaaseen laskevaa, sekametsää kasvavaa mäenrinnettä, mahdollisesti vanhaa laidunrinnettä. Alueella kasvaa kuusta, mäntyä, pihlajaa ja koivua. Kaiken kaikkiaan alueen kasvillisuus on erittäin rehevää; erikoisuutena mainittakoon pähkinäpensas, jota alueella on runsaasti. Koillis- ja pohjoisosastaan alue rajautuu kapeaan, nykyisin viljelyksessä olevaan peltokaistaleeseen. Kaivausalueen etelä- ja lounaisrinteellä on maastoa, joka vaikuttaisi olevan vanhaa peltoaluetta peltoterasseineen ja -ojineen. Kaiken kaikkiaan alue on hyvin kivistä ja ympäristössä on useita kivistä koottuja kasoja/röykkiöitä, joista osa on todennäköisesti syntynyt pellonraivauksen yhteydessä.

Edellä mainittuun viittaavat myös Pehdon ja Tammiston kylien vuodelta 1773 peräisin oleva isojakokartta sekä vuoden 1867 viljelysmaitten järjestelyä koskeva kartta. Alue on kartoissa merkitty metsämaaksi, jossa on siellä täällä pieniä peltolaikkuja. Tammiston kylän vanha keskiaikainen kyläasutus on sijainnut kohteesta n. 300 m kaakkoon. Taloja Tammiston kylässä

on 1700-luvun lopulla ollut yhteensä neljä: Isoperhe, Köykkä, Hakkari ja Iivari. Tutkimusalue on kuulunut Köykan talon maille.

Kohde sijaitsee n. 15-20 metriä nykyisen merenpinnan yläpuolella. Laitilan alueen kalibroidun rannansiirtymiskäyrän mukaan 18 metrin korkeuskäyrä ajoittuu n. 2880 BP ja 15 metrin korkeuskäyrä n. 2400 BP (Lassi Hatakka, Gunnar Glückert 1995). Tämän mukaan alue on tullut veden alta esiin noin 800-400 eKr.

Sakari Hinnerin mukaan loukas -niminen paikka on aikoinaan tarkoittanut pellon reunaan, metsän puolelle raivattua pientä aluetta, jota on hyödynnetty pyynnissä rakentamalla paikalle esimerkiksi pyyntiloukkuja ja -aitoja. Tilan isännän mukaan kohde olisi saanut erikoisen nimensä siitä, että se on yksinkertaisesti ollut paikka/loukas talosta kirkolle päin.

KOHTEEN KUVAUS

Ensimmäinen kirjallinen maininta kohteesta on Vehmaan kihlakunnankertomuksessa v. 1885, jolloin Kustaa Killinen mainitsee mäellä olevan vierekkäin ainakin 10 hautakuoppaa. Seuraavan kerran Kalannissa inventoi Theodor Schvindt v. 1896; hänen mukaansa mäellä on 12 hautakuoppaa. Matti Huurre havaitsi vuoden 1964 inventoinnissa 13 selvää kuoppaa sekä 7 kivirauniota. Näiden lisäksi hän mainitsee epämääräisempiä kuopanteita ja kivikkoja. Inventoinnin yhteydessä Huurre kaivoi mäen laelle matalaan kiviraunioon koekuopan, josta löytyi rautakaudentyypistä keramiikkaa sekä kuonaksi palanutta ainetta (KM 16515:1-2).

Tällä hetkellä mäellä voidaan havaita 14 kuopannetta, joiden sijainti suhteessa toisiinsa ilmenee karttaliitteestä 1. Kuopat sijaitsevat noin 50 metrin pituisella matkalla mäen rinteessä, suurin osa kutakuinkin mäen korkeuskäyriä vastaan. Vain kuoppa nro 14 sijaitsee toisista hieman erillään, mäkialueen luoteisosassa.

Suurin osa kuopanteista on pohjois-etelä tai lounais-koillisuuntaisia. Maastossa selvimmin erottuvat ja jyrkkäseinäisimmät kuopat ovat 1, 2 ja 4. Suurin osa kuopanteista on varsin loivia ja matalia, juuri havaittavissa olevia ja toisesta päästään auki ts. kuopanteen toista päätyä ei voida varmuudella määrittellä. Ainakin viidessä kuopanteessa voidaan toisessa päädyssä havaita iso maakivi, joka sijaitsee poikkeuksetta kuopanteen pohjoispäädystä.

Kuopanteiden pituus vaihtelee 200-500 cm:n, leveys 60-150 cm:n ja syvyys 20-90 cm:n välillä. On kuitenkin huomattava, että kuoppia mitattaessa kukin mittaja hahmottaa ja tulkitsee kuopanteen eri tavalla, joten mitat ovat varsin subjektiivisia.

Kuten vuonna -98 kaivauskohteeksi pyrittiin valitsemaan mahdollisimman selväpiirteinen ja -rajainen kuopanne, joka vastaisi ns. ”tyypillistä” ryssänhautaa. Tutkittavaksi kuopaksi valittiin numero 1 (Huurteen nro 3), jonka pituudeksi ennen kaivauksia mitattiin noin 4 m, leveydeksi 80 cm (kuopan pohja n. 40 cm) ja syvyydeksi 40 cm. Tutkittava kuoppa sijaitsi koillis-lounaisuuntaisesti. Sen vieressä sijaitsi pohjois-eteläsuuntainen kuoppa nro 2; kuoppien eteläpäätyjä erotti noin metrin levyinen maakangas.

Kuopan koillis-pohjoispäädssä oli halkaisijaltaan noin metrin suuruinen iso maakivi, joka siis muodosti kuopanteen pohjoispäädyn. Keskiosastaan kuopanne kapeni jonkin verran, mikä todennäköisesti johtui paikalla olleesta suurehkosta kivistä, joka tuli myöhemmin kaivauksissa

esiin. Samoin kolmiulotteisissa malleissa (ks. liitteet 5-8) ilmenevä kuopan kaksiosaisuus johtunee kyseisestä kivistä. Varsinainen kuopanne sijoittui n. 18,40-18,70 metrien välille nykyisestä merenpinnasta eli kuopanteen ala- ja yläpään välinen korkeusero oli noin 30 cm.

MENETELMÄT

Mittaukset ja kaivausalueen paalutus suoritettiin perjantaina 26.5., jolloin kenttäolosuhteet olivat sateen vuoksi varsin huonot.

Kuopan ympärille paalutettiin aluksi 5,5 x 3 m:n suuruinen alue, joka rajattiin kuopanteen muodon mukaan. Kaivausalueeksi pyrittiin rajamaan riittävän laaja alue, jotta kuopanteen reunoilla olevat mahdolliset rakenteet saataisiin esille. Kaivausten edetessä alueen pohjoispäätä laajennettiin jonkin verran esille tulleen kiveyksen vuoksi. Kaiken kaikkiaan tutkittavan alueen koko oli n. 18,25 m². Lisäksi kaivausalueen ympäristöön kaivettiin kaikkiaan 5 noin 50 x 50 cm:n suuruista koekuoppaa.

Peruslinja vedettiin mäen poikki kaakkois-luoteissuuntaisesti, jotta kuopanteet saataisiin mahdollisimman tarkasti paikoilleen suhteessa toisiinsa. Apuna käytettiin kulmaprismaa. Jälkityövaiheessa kaivausalueen lounaiskulmalle annettiin koordinaatit 100/200.

Korkeuslukema siirrettiin kaivausalueelta n. 300 itäkaakkoon, Vehmaantien toisella puolella olevalta korkeuskiintopisteeltä, jonka korkeus on 17,4 m mpy. Kaivausalueen kiintopisteenä käytettiin kaivausalueen luoteispuolella olevan suuren maakiven koilliskulmaa, jonka absoluuttiseksi korkeudeksi saatiin mittauksissa 20,53 m mpy. Vaaituskone sijaitsi mäen päällä kaivausalueen pohjoiskoillispuolella. Vaaituskoneella ei ollut kiinteää paikkaa. Jälkityövaiheessa mitatut korkeudet muutettiin absoluuttisiksi korkeuksiksi.

Paalutuksen jälkeen kaivausalueen pinta vaaittiin y-akselilla 40 cm:n ja x-akselilla 20 cm:n välein myöhemmin tehtäviä kolmiulotteisia malleja varten (liitteet 5-8).

Kaivaukset aloitettiin poistamalla lapioilla pintaturve, minkä jälkeen kuopannetta alettiin kaivaa varsin ripeästi ensin 15 cm:n tasoissa, sitten 5 cm:n tasoissa. Painanne kaivettiin siten, että kaivaminen aloitettiin painanteen reunoilta siihen asti kunnes saavutettiin painanteen pohja, jonka jälkeen aloitettiin normaalilla tasokaivauksella. Kaivausten edetessä kaivausaluetta kavennettiin pitkistä sivuista sitä mukaan kun päästiin puhtaaseen maahan. Kaivausaluetta varjostivat kaksi suurta kuusta, joista toisen, kuopanteen itäkoillispuolella sijainneen juuret vaikeuttivat kaivamista jonkin verran. Ensimmäisen kaivausviikonlopun jälkeen alue suojattiin pressulla.

Dokumentointi tapahtui valokuvaamalla tasot mustavalkonegatiiville ja diapositiivifilmille. Tasokartat piirrettiin mittakaavaan 1:20. Lopuksi kaivausalue peitettiin ja kuopanne pyrittiin rekonstruoimaan mahdollisimman paljon alkuperäistä muistuttavaksi.

KAIVAUSHAVAINNOT

1. KUOPANNE

Kaivausalueen pintakerros muodostui turpeesta ja humuksesta, jonka paksuus oli n. 10 cm. Turpeen alta alkoi karkea hietamaa, jonka kaivaminen oli varsin vaivatonta.

Tasossa 1 kuopanne ja sitä ympäröivät reunat erottuivat n. 120 cm:n levyisenä tummana humusmaana. Koska kaivausalueen reunoissa maa oli puhdasta hietamaata, jätettiin kaivausalueen kummastakin pitkittäisreunasta 50 cm:n levyinen kaistale tasoon 1, jolloin kaivausalue supistui yhteensä metrillä. Tasossa 2 tumma humus alue kaventui huomattavasti; ala- ja yläpäässä se oli n. 60 cm, keskellä n. 35 cm. Kaivausalueen länsi-luoteisnurkasta tuli esiin hieman likaantunutta maata. Kuopanteen eteläpäädyssä tuli heti turpeen poiston jälkeen esiin halkaisijaltaan n. 80 cm:n suuruinen kivi; varmuutta siitä oliko kivi paikalla satunnaisesti vaiko aseteltu siihen varta vasten ei saatu.

Tasossa 3 eli noin 36 cm maanpinnasta saavutettiin lähes kuopanteen pohja. Kuopanne erottui tummana kapeana humuspitoisena likamaana, jonka ympärillä oli vaaleampaa likamaata. Kaivausalueen lounaispäädyssä tuli varsin runsaasti esiin hiiltä, jota otettiin talteen.

Tasoissa 4, 4,5, 5, 6 ja 7 kuopanne erottui tummana, hieman vaihtelevankokoisena, pitkulaisena likamaa-alueena, jossa oli pienehköjä suunnilleen nyrkinpäänkokoisia kiviä. Kivet eivät vaikuttaneet muodostavan mitään selkeää järjestystä, mutta ne tuntuivat kuitenkin liittyvän selvästi likamaa-alueeseen. Eniten kiviä oli tasossa 5, jossa niitä oli ikään kuin kolmessa osassa; kuopan ylä-, keski- ja alapäässä.

Tasossa 4 on nähtävissä kuopan keskivaiheilla jo 2. tasossa esiin pilkistänyt, suurehko, halkaisijaltaan n. 60 cm:n suuruinen kivi, joka ilmeisesti aiheuttaa kolmiulotteisissa malleissa esiintyvän kuopan kaksiosaisuuden. Tasoissa 4, 4,5 ja 5 likamaa-alue näyttysi jatkuvan lounaispäässä kaivausalueen ulkopuolelle eli siis alemmas kuin maanpinnalle näkynyt kuopanne.

Tason 5 jälkeen kaivausaluetta kavennettiin taas 40 cm kummastakin reunasta eli yhteensä 80 cm. Myös kuopanteen lounaispäädyssä ollut kivi siirrettiin pois paikoiltaan tason 5 jälkeen. Koska tason 6 jälkeen näytti siltä, ettei kuopannetta ehditä kaivaa pohjaan asti, tehtiin kuopanteen keskivaiheille noin metrin pituinen ja 25 cm:n levyinen koekaistale tarkoituksena selvittää miten pitkälle likamaa-alue jatkuu. Koska likamaa vaikutti jatkuvan vielä ainakin noin puolisen metriä alaspäin, päätettiin kaivauksia jatkaa vielä yhtenä viikonloppuna kesä-heinäkuun vaihteessa.

Kaivauksia jatkettiin kesäkuun 30. päivä; kaivausalue oli säilynyt pressun alla erittäin hyvänä. Tasoissa 8, 9, 10 ja 11 kuopanne erottui edelleen likamaa-alueena, mutta nyt jo varsin vaaleana, epämääräisenä ja -muotoisena. Kuopanteen alapäädyssä likamaa oli tummempaa, yläpäässä vaaleampaa. Paikka paikoin vaaleamman likamaa-alueen joukossa oli selvästi tummempia ja nokisempia likamaaläiskiä. Pienet kivet keskittyivät edelleen likamaa-alueeseen. Varsinkin tasossa 9 kuopanteen eteläpäädyssä tuli esiin runsaasti pieniä nyrkinpäänkokoisia kiviä vailla selkeää järjestystä.

Tasossa 12 likamaa-alue pienentyi huomattavasti ja oli enää juuri ja juuri havaittavissa. Kokonaisuudessaan likamaa-alue loppui n. 100-120 cm maanpinnasta, jonka jälkeen alkoi harmaa savi. Pohjavaaituslukemat ilmenevät liitekartasta 13.

Lopuksi kuopanteen pohjoispäädystä oleva maakivi kangettiin pois paikoiltaan. Maa kiven juurella oli ollut kaikissa kerroksissa erittäin tummaa. Kiven alta ei havaittu mitään merkittävää; ohuen tummahkon likamaakerroksen alta alkoi heti puhdas hieta.

2. PROFIIILI

Varsinaisesta kuopanteesta ei saatu piirretyksi profiilia, mutta kaivausalueen lounaispäädystä tehdyn profiilikartan perusteella maakerrokset kaivausalueella ovat ylhäältä alaspäin seuraavat (ks. liitekartta 16):

- 1) Tumma hietainen humus/turve -> nykyinen maanpinta, kerroksen paksuus n. 10 cm.
- 2) Tummanruskea hietamaa -> mahdollisesti kuopasta aikoinaan nostettu maa, kerroksen paksuus n. 10-15 cm.
- 3) Tumma hietainen humusmaa -> mahdollisesti alkuperäinen maanpinta, kerroksen paksuus n. 20 cm.
- 4) Vaalea hieta, jonka seassa ruostetäpliä, kerros alkaa suunnilleen 35 cm nykyisestä maanpinnasta ja jatkuu kaivausalueen pohjaan asti.

3. KIVEYS

Kaivausalueen pohjoispäädystä tuli heti turpeen alta tasossa 1 esiin erittäin tiivis kiveys, joka keskittyi selvästi kuopanteen pohjoispuolella olevan, suurimman maakiven ympärille. Maa kiven ympärillä oli erittäin tummaa ja likaantunutta. Tasossa 2 kiveys jatkui, samoin likamaa-alue, tosin alaltaan jonkin verran pienentyneenä, mutta selvästi tummempana kuin tasossa 1. Jotkut kivistä olivat selvästi lohjenneet suuresta maakivestä, mikä viittaisi siihen, että paikalla on joskus pidetty tulita.

Tasoissa 3 ja 4 kiveys jatkui edelleen varsin tiheänä, mutta likamaa-alue pieneni selvästi keskittyen lähinnä kapeahkona kaistaleena suuren maakiven sekä kuopanteen päätykiven ympärille. Tasossa 3 maakiven pohjoispuolelta tuli esiin pienehkö läiskä hiilensekaista, erittäin tummaa likamaata.

Tason 4 jälkeen kiveys harveni huomattavasti ja likamaa-alue pieneni lukuun ottamatta kapeaa kaistaletta, joka ympäröi suurta maakiveä tasossa 6. Kiven koillis- ja pohjoispuolelta tuli esiin punertavaa hiekkaa. Maa kuusen juuren kohdalla eli kaivausalueen koillispäädystä oli koko ajan varsin puhdasta. Kaivaminen lopetettiin tasoon 7, jolloin saavutettiin puhdas maa n. 80 cm nykyisestä maanpinnasta.

Kaivauksissa talteen saatu esineistö keskittyi selvästi suuren maakiven ympärille. Löytöinä saatiin keramiikkaa, luuta, palanutta savea sekä kuonaa.

4. LÖYDÖT

Kaivauksissa saatiin talteen keramiikkaa, luuta, rautakuonaa sekä palanutta savea. Löydöt keskittyvät pitkälti alueen pohjoisnurkkaan, suurimman maakiven ympärille. Tarkemmat löytöpaikat ilmenevät karttaliitteestä 18. Kaksi parhaiten säilynyttä keramiikan palaa tuli esiin ruudun 101/201 sisältä, n. 44 cm:n syvyydeltä maanpinnasta, aivan kuopanteen reunalta. Todennäköisintä kuitenkin on, että niillä ei ole varsinaisesti yhteyttä kuopanteen kanssa, ja että ne kuuluvat paikalla olleeseen vanhempaan muinaisjäänökseen.

Selvien tuntomerkkien puuttuessa keramiikan ajoittaminen on varsin ongelmallista. Henrik Asplundin mukaan paikalta saatu keramiikka voi ajoittua Kiukaiskulttuurista rautakauteen. Yhdessä palassa on kuitenkin kuopanne, joka saattaisi viitata Morbyn keramiikkaan. Lisäksi paikan löytökorkeus antaa ajoituksen ehdottomaksi takarajaksi 800 eKr. Ottaen huomioon paikalta löytyneen rautakuonan sekä mahdollisen Morbyn keramiikan palan, löydöt ajoittunevat rautakauteen, mahdollisesti rautakauden alkuun.

5. NÄYTTEET

Kaivauksissa otettiin talteen yhteensä 14 hiilinäytettä sekä 4 maanäytettä. Hiilinäytteet keskittyvät aivan kuopanteen lounaispään ja pohjoispään kiveykseen. Näytteenottoaikat ja korkeudet selviävät karttaliitteestä 18.

6. KOEKUOPAT

Kaivausalueen ympäristöön kaivettiin kaikkiaan 5 noin 50 x 50 cm:n suuruista koekuoppaa, joiden tarkemmat sijainnit ilmenevät liitekartasta 1.

Koekuoppa 1 kaivettiin kaivausalueesta n. 2 m pohjoiseen. Tarkoituksena oli selvittää miten pitkälle kiveys jatkuu kaivausalueen pohjoispuolella. Koskematon maa alkoi n. 25-27 cm maanpinnasta. Ei havaintoja.

Koekuoppa 2 kaivettiin kuopanteen 4 päädyssä olevan suuren maakiven juureen. Puhdas maa alkoi n. 25 cm maanpinnasta. Kuopasta tuli esiin jonkin verran hiiltä sekä kvartssia. Ei muita havaintoja.

Koekuoppa 3 sijaitsi n. 20 m kaivausalueesta luoteeseen. Se kaivettiin n. 3,5 x 3,5 m:n suuruisen neliömäisen kiveyksen keskelle. Puhdas maa alkoi n. 30 cm maanpinnasta. Kiveys koekuopassa oli varsin tiivis; se jatkui ainakin neljänteen tasoon, jonka jälkeen kaivaminen lopetettiin. Ei löytöjä. Kiveyksen funktio ei selvinnyt, mutta on selvästi ihmisen tekemä. (Ks. liitekartta 17).

Koekuoppa 4 sijaitsi kaivausalueesta n. 45 m luoteeseen, mäen päällä olevan kiviladelman pohjoispuolella. Koekuopasta tuli löytöinä rautakuonaa sekä fajanssia. Puhdas maa alkoi n. 23 cm maanpinnasta. Kuoppa kaivettiin n. 30 cm:n syvyydelle.

Koekuoppa 5 kaivettiin kaivausalueesta n. 2 m itäkaakkoon olevan, halkaisijaltaan noin 5 m:n suuruisen pyöreähkön kiviröykkiön keskelle. Löytönä saatiin pieni pala tummaa, todennäköisesti rautakautista keramiikkaa. Kiveys koekuopassa oli erittäin tiivis ja maa

selvästi tummaa ja likaantunutta. Kuoppa kaivettiin n. 20 cm:n syvyydelle maanpinnasta. (ks. liitekartta 17).

TULKINNAT

Kalannin Tammiston Kirkonloukkaan kaivauksissa tuli esiin ilmeisesti kaksi eriaikaista muinaisjäännöstä: varsinainen kuopanne eli ”ryssänhauta” sekä oletettavasti sitä vanhempi esihistoriallinen muinaisjäännös, jonka luonnetta ei kaivauksissa pystytty varmuudella selvittämään. Ilmeistä on, että kuopanne on kaivettu myöhemmin vanhemman muinaisjäännöksen päälle, ja että kaivauksissa talteen otetut esinelöydöt kuuluvat tuohon vanhempaan kerrostumaan.

Valitettavasti varsinaisen ryssänhaudan funktio jäänee edelleen avoimeksi. Ulkoisesti kuopanne muistutti suuresti Kalannin Hallussa vuonna 1998 kaivettua kuopannetta. Yhteistä näille molemmille kuopanteille on niiden pitkänomainen muoto, koko, sijainti rinteessä ikään kuin korkeuskäyriä vastaan sekä kuopanteiden ylä- sekä mahdollisesti alapäätyihin sijoitetut suuret maakivet.

Nyt tutkittu kuopanne poikkeaa Hallun kuopanteesta kuitenkin jonkin verran. Hallussa kaivetussa kuopassa maa oli selvästi mustempaa, nokisempaa, rasvaisempaa ja siinä oli selviä merkkejä tulenpidosta. Lisäksi Hallun kuopanteessa oli havaittavissa mahdollinen tulisija, jossa kivet vaikuttivat selvästi paikoilleen asetelluilta.

Myös nyt kaivetusta kuopasta tuli esiin hiiltä, mutta huomattavasti vähemmässä määrin kuin Hallussa. Suoranaisia tulenpidon merkkejä ei ollut havaittavissa. Yhteistä molemmille kuopanteille sen sijaan oli, että sekä Hallun että Kirkonloukkaan kuoppien pohjakerrostumissa, likamaa-alueella oli pieniä, nyrkinkokoisia kiviä vailla säännönmukaista järjestystä. Kivet vaikuttivat selvästi liittyvän likamaa-alueeseen; kuopannetta ympäröivällä puhtaalla hietamaalla niitä ei juurikaan ollut. Kaiken kaikkiaan sekä Hallussa että Kirkonloukaassa kuopannetta ympäröivä maa oli erittäin puhtaan ja koskemattoman oloinen. Tämän perusteella paikalla harjoitettu toiminta on siis keskittynyt nimenomaan kuopanteeseen eikä sen ympärille; myös kivet lienevät joutuneet kuoppaan paikalla harjoitetun aktiviteetin yhteydessä.

Kari Alifrosti on v. 1999 ilmestyneessä Kalannin historiassa (s. 653-654) tulkinnut ryssänhaudat sysimiilujen pohjiksi. Tällainen pitkänomainen, kivistä ladotulla päädyllä varustettu hiilimiilu olisi ollut juuri sitä tyyppiä, jonka Männäisten ruukille tulleet ruotsalaiset kolarit olisivat opettaneet kalantilaisille talonpojille. Nyt tutkittujen kuopanteiden perusteella ihmetystä herättää se, että jos kysymyksessä todella olisivat hiilimiilut, tuntuisi todennäköiseltä, että kaivauksissa tulisi esiin huomattavasti enemmän hiiltä ja nokea kuin mitä nyt tutkituissa kuopanteissa oli havaittavissa.

Merkkejä tulenpidosta saatiin sen sijaan kuopanteen pohjoispäädyssä olevasta tiheästä kiveyksestä, joka on oletettavasti osa vanhempaa muinaisjäännöstä. Kiveystä ympäröi erittäin tumma hiilipitoinen likamaa-alue ja kiveyksessä oli havaittavissa suuresta maakivestä lohjenneita kiviä, jotka kertovat paikalla aikoinaan olleesta suuresta kuumuudesta. Myös kaivauksissa talteen saadut löydöt keskittyvät tämän kiven ympärille. Löytöjen perusteella vanhemman muinaisjäännöksen voidaan katsoa ajoittuvan rautakaudelle, todennäköisesti sen alkupuolelle. Kiveyksen käyttötarkoituksesta ei voida sanoa mitään varmaa, mutta nyt tehtyjen

havaintojen perusteella vaikuttaisi siltä, että kysymyksessä olisi suuren silmäkiven ympärille koottu röykkiöhautaus tai kalmistokiveys.

Kaivausalueesta n. 2 m itäkaakkoon sijaitti halkaisijaltaan noin 5 m:n suuruinen kivistä koottu röykkiö, johon tehdystä koekuopasta löytyi palanen todennäköisesti rautakautista keramiikkaa. Kaivausten alkaessa röykkiö tulkittiin peltoraunioksi, mutta löydetyn keramiikan perusteella myös se saattaa olla mahdollinen hautaraunio. Historiallista aikaa varhaisemmasta asutuksesta kertoo mahdollisesti myös rautakuonan pala, joka saatiin kaivausalueesta luoteeseen, mäen päällä sijaitsevan röykkiön viereen kaivetusta koekuopasta.

Turussa 10.11.2000

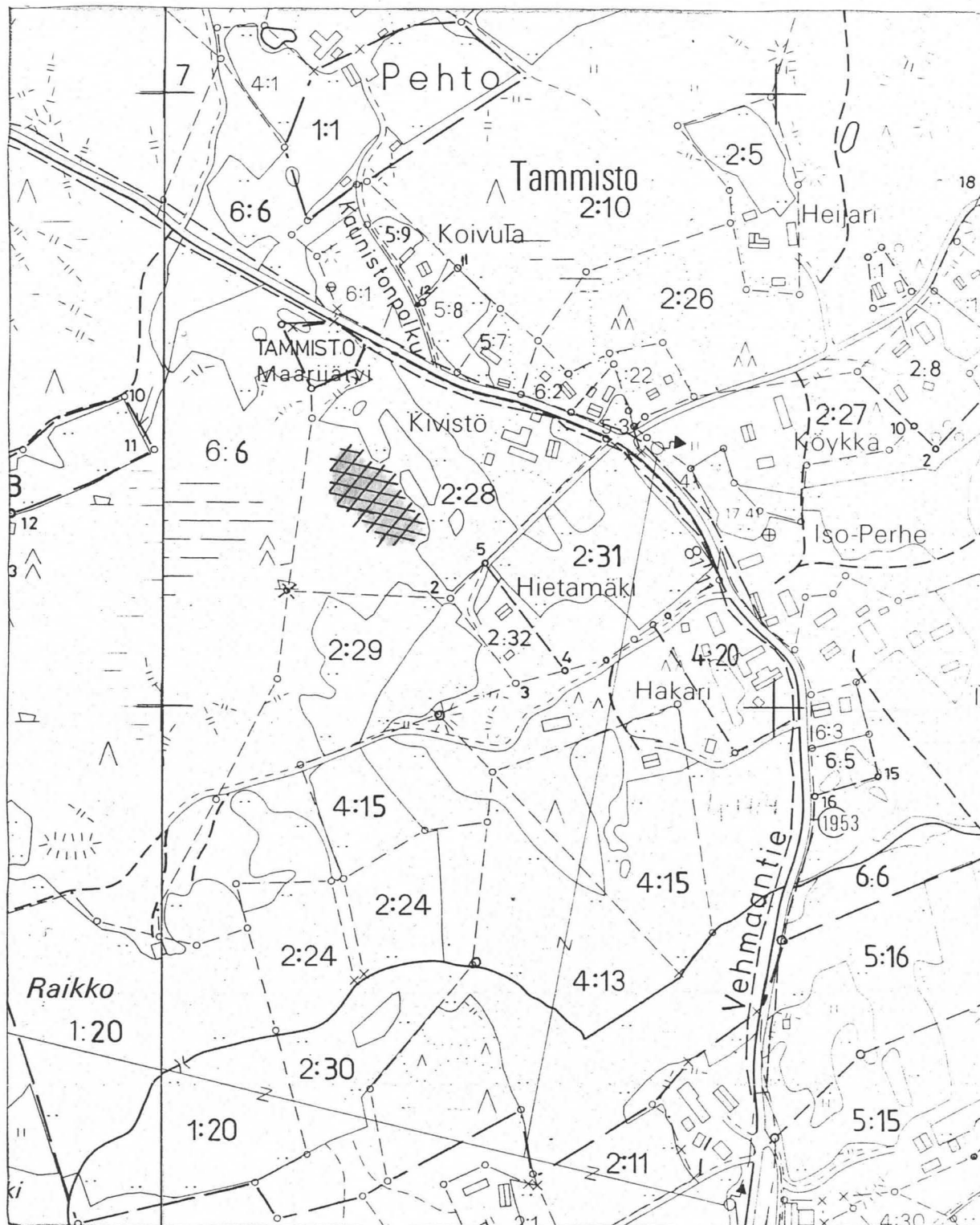
Kaisa Lehtonen
FM

KALANTI, TAMMISTO, KIRKONLOUKAS 2000

Ote peruskartasta 1131 10 Kalanti (1995)

MK 1:20 000

KALANTI, TAMMISTO, KIRKONLOUKAS 2000

Ote kantakartasta

MK 1:5000

Tutkimusalue

LIITE 3
Kalannin Pehdon ja Tammiston
kylien isojakokartta v. 1773

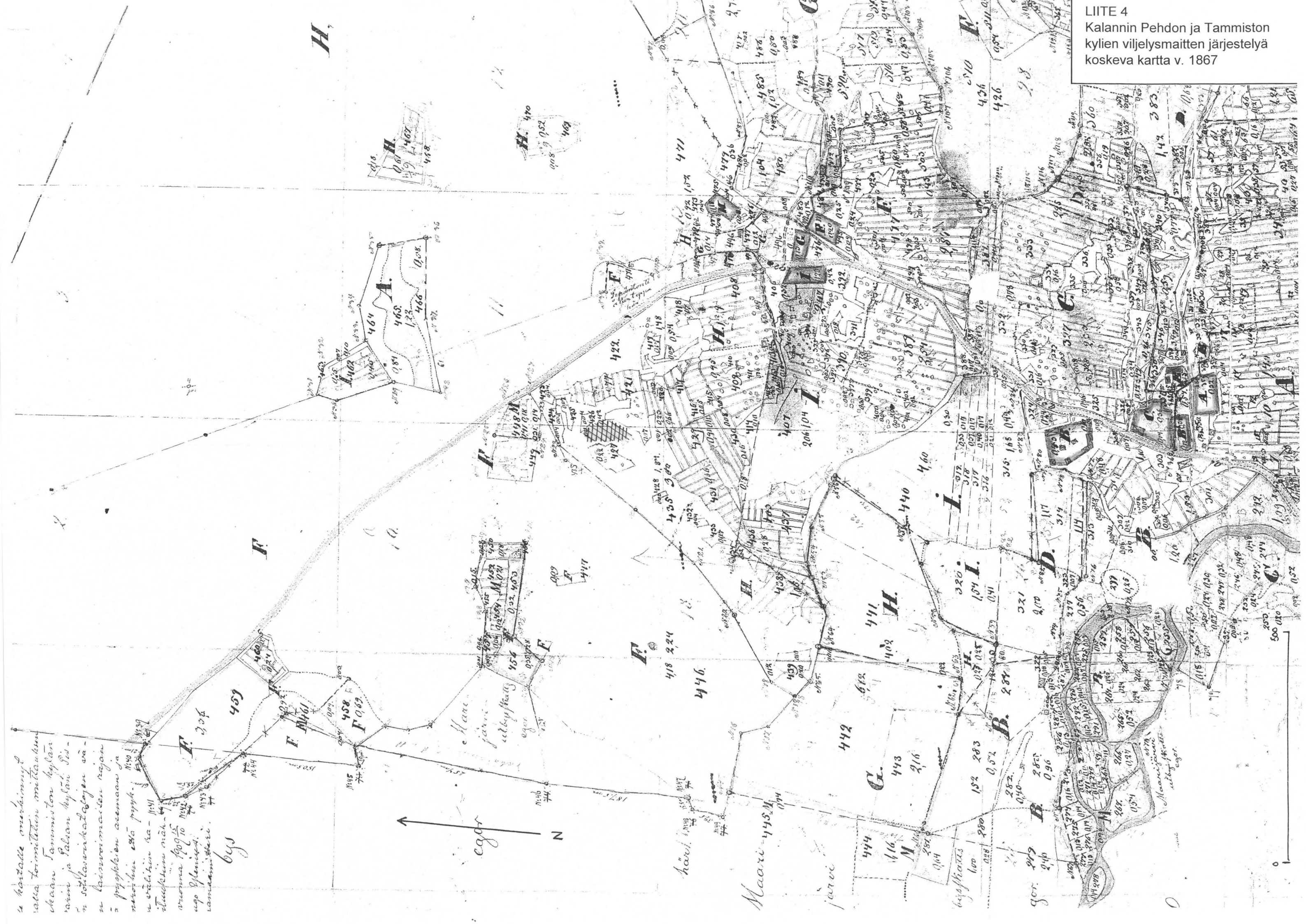

KARTTAOSAN

Palsa
Bys Ang
pa Denna
Sidan

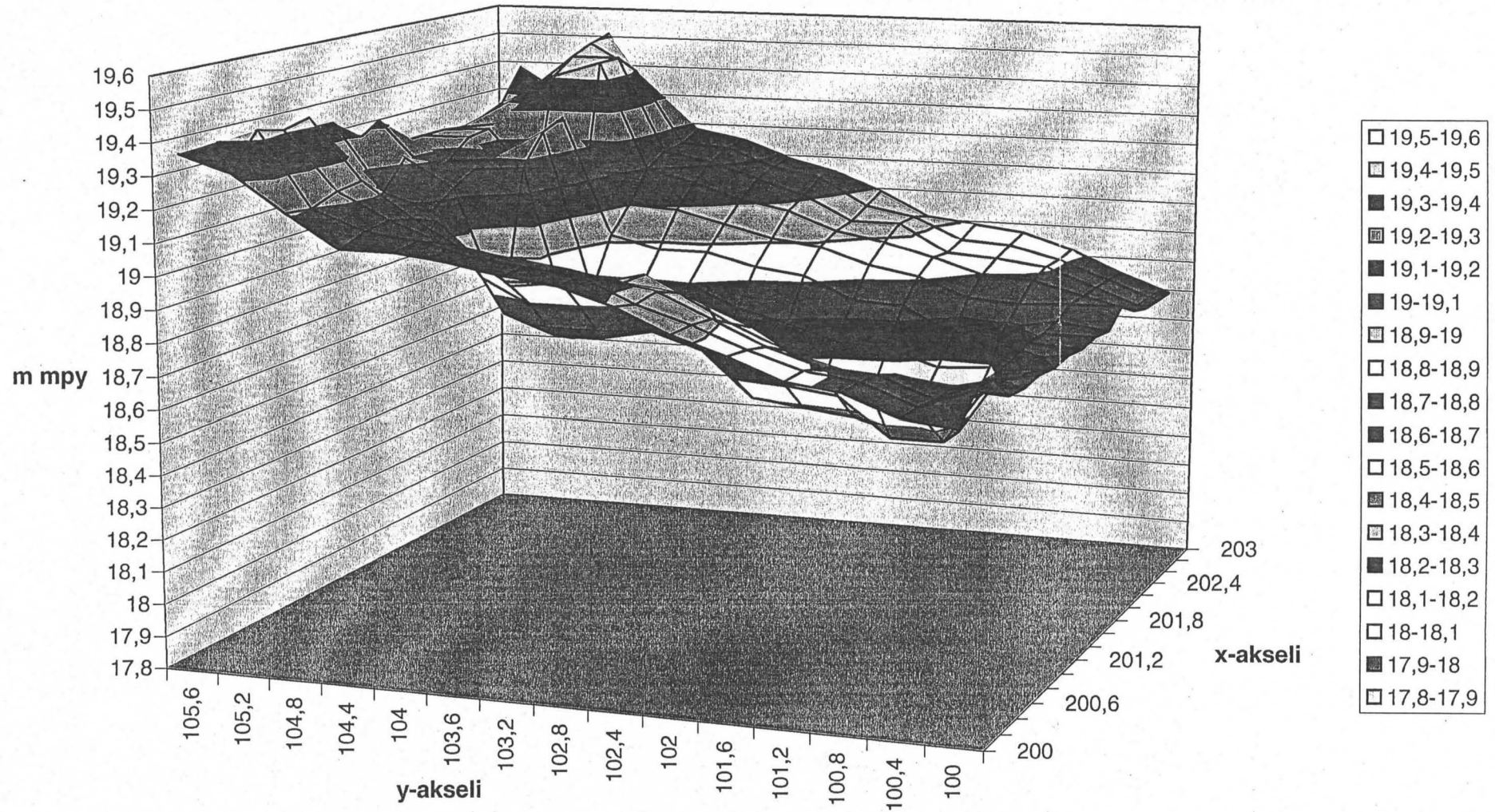
Stenpanden
Backe med
Små Tall
Skog borren.

Upp till Under Skog här

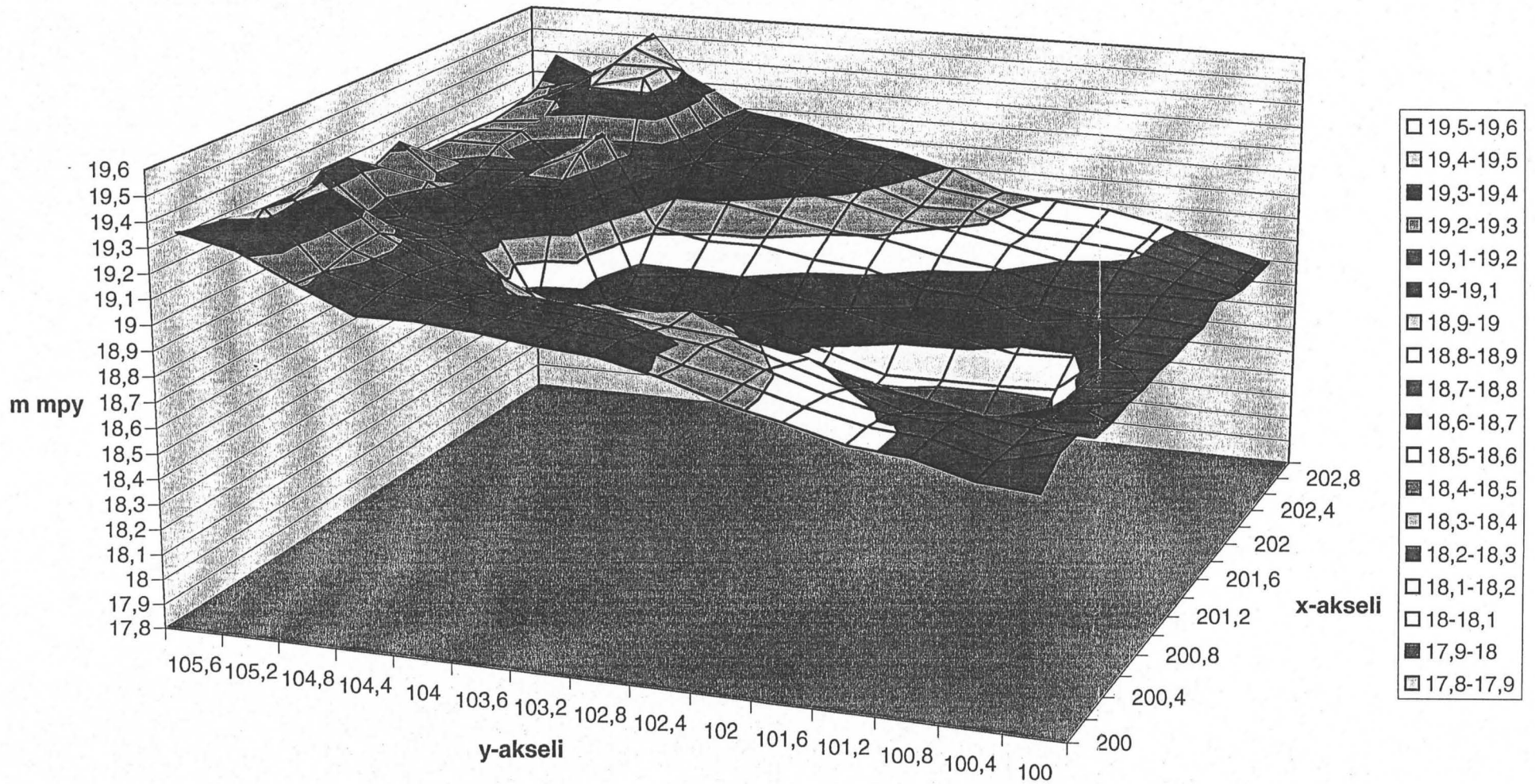

4 kartalle merkinnyt
 alla toimitettuihin mitatuksi
 kaan Tammiston kylän
 arin ja Palsan kylän Si-
 n sotavirkakatsojen vä-
 n laivoinimaisen rajan
 3 pöytäkirjan osaan ja
 nro: 186 pöytäkirja
 välikin ka- 11:41
 itukseen näh-
 arvona 1869/10
 up pöytäkirja
 samantyyli.
 bys

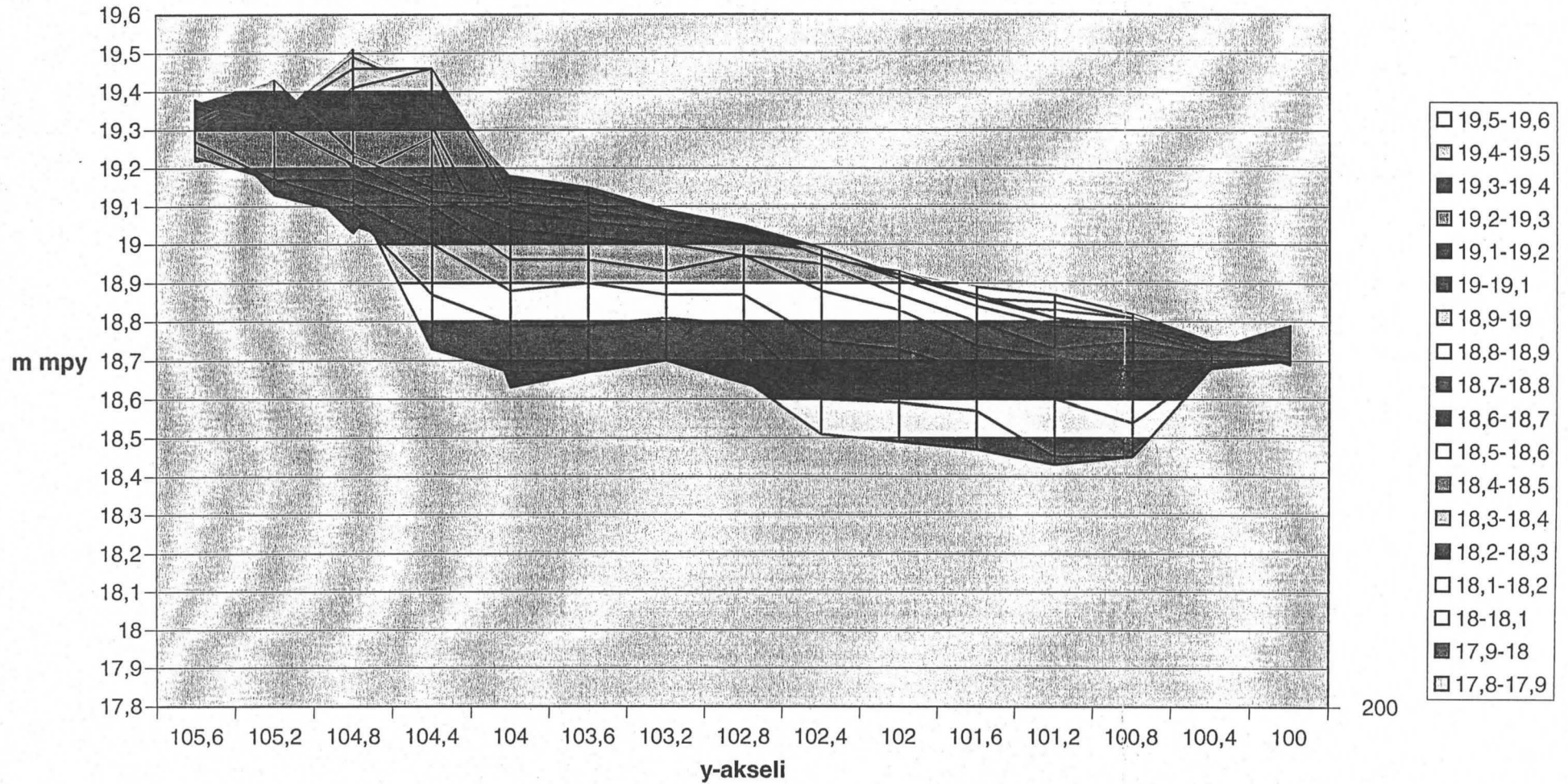
Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas

Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas

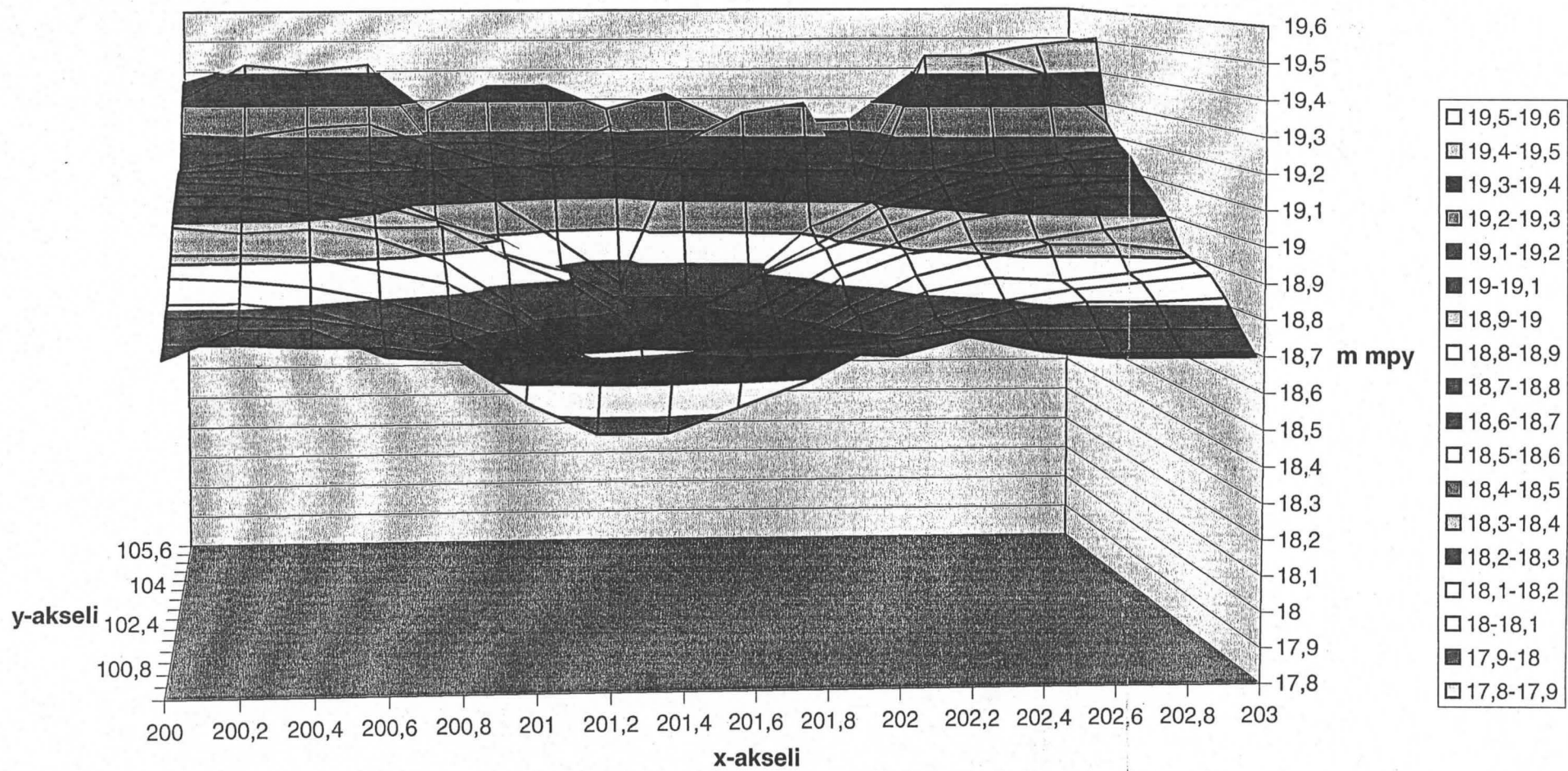

Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas

200

Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas

KALANTI, TAMMISTO, KIRKONLOUKAS 2000

Musta/valkonegatiivit

Negatiivikoko 24 x 36

Kuvaajat: Kaisa Lehtonen, Mia Lempiäinen, Jouni Taivainen

TYA nro	KOHDE	SUUNTA	PVM	KUVAAJA
23647	Kaivausalue ennen turpeen poistoa	lounaasta	26.5.	KL
23648	Kuopat 1 ja 2 ennen siistimistä	etelästä	26.5.	KL
23649	Kuopat 1 ja 2 siistimisen jälkeen	etelästä	26.5.	KL
23650	Taso 1	lounaasta	27.5.	KL
23651	Kaivajat kuopan reunalla	luoteesta	27.5.	KL
23652	Pohjoispäädyn kiveystä tasossa 1	kaakosta	27.5.	KL
23653	Likamaa-aluetta tasossa 2	koillisesta	27.5.	KL
23654	Taso 3	lounaasta	27.5.	KL
23655	Taso 3	koillisesta	27.5.	KL
23656	Pohjoispäädyn kiveystä tasossa 3	idästä	27.5.	KL
23657	Yleiskuva, kaivausalue metsikössä kahden suuren kuusen välissä	kaakosta	28.5.	KL
23658	Taso 3,5	lounaasta	28.5.	JT
23659	Pohjoispäädyn kiveystä tasossa 3,5	kaakosta	28.5.	KL
23660	Pohjoispäädyn kiveystä tasossa 4,5	kaakosta	28.5.	KL
23661	Taso 4,5	kaakosta	28.5.	KL
23662	Pohjoispäädyn kiveystä	lounaasta	28.5.	KL
23663	Taso 5	luoteesta	28.5.	KL
23664	Taso 5	lounaasta	28.5.	KL
23665	Mia piirtämässä	kaakosta	28.5.	KL
23666	Pohjoispäädyn kiveystä	koillisesta	28.5.	KL
23667	Taso 5,5	lounaasta	29.5.	KL
23668	Taso 5,5	koillisesta	29.5.	KL
23669	Taso 6	lounaasta	29.5.	KL
23670	Taso 7, keskellä koeoja	lounaasta	29.5.	KL
23671	Taso 8, keskellä koeoja	pohjoisesta	29.5.	KL
23672	Pohjoispäättyä	luoteesta	30.6.	ML
23673	Taso 9, pikkukiveystä	pohjoisesta	30.6.	ML
23674	Pohjoispäädyn uloke tasossa 2	pohjoisesta	30.6.	ML
23675	Pohjoispäädyn uloke tasossa 2	pohjoisesta	30.6.	ML
23676	Pohjoispäädyn uloke tasossa 2	lounaasta	30.6.	ML
23677	Lounaispäädyn profiili	koillisesta	1.7.	ML
23678	Lounaispäädyn profiili	koillisesta	1.7.	ML
23679	Pohjoispäädyn uloke tasossa 4	lounaasta	1.7.	ML
23680	Taso 12	lounaasta	1.7.	ML
23681	Taso 12	lounaasta	1.7.	ML
23682	Taso 12	koillisesta	1.7.	ML
23683	Kaivausalue pohjassa	pohjoisesta	2.7.	JT
23684	Kaivausalue pohjassa	lounaasta	2.7.	JT
23685	Koekuoppa 3, tasossa 1	ylhäältä	3.7.	ML
23686	Koekuoppa 3, tasossa 1	lounaasta	3.7.	ML

23687	Kaivausalueen kaakkoispuolella oleva röykkiö	kaakosta	3.7.	KL
23688	Koekuoppa 5, tasossa 1	lounaasta	3.7.	KL
23689	Koekuoppa 5, tasossa 2	lounaasta	3.7.	KL
23690	Koekuoppa 3, tasossa 4	lounaasta	3.7.	ML

KALANTI, TAMMISTO, KIRKONLOUKAS 2000

Diapositiivit

Negatiivikoko 24 x 36

Kuvaajat: Kaisa Lehtonen, Mia Lempiäinen, Jouni Taivainen

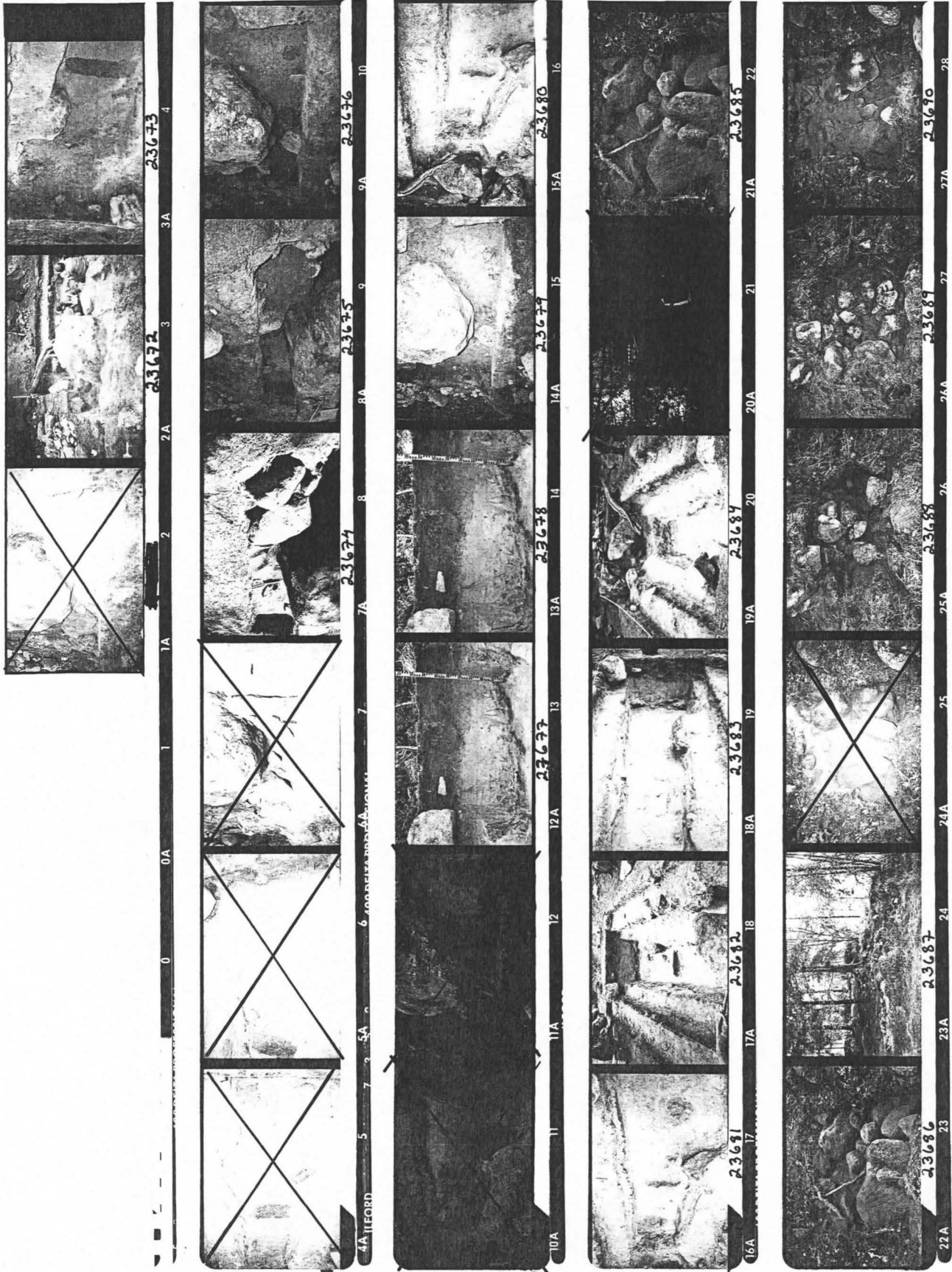
TYA nro	KOHDE	SUUNTA	PVM	KUVAAJA
309:1	Taso 1	lounaasta	27.5.	JT
309:2	Taso 1	koillisesta	27.5.	JT
309:3	Kaivajat kuopan reunalla	luoteesta	27.5.	JT
309:4	Työkuva	kaakosta	27.5.	KL
309:5	Taso 3	lounaasta	27.5.	JT
309:6	Taso 3	koillisesta	27.5.	JT
309:7	Pohjoispäädyn kiveystä tasossa 3	idästä	27.5.	JT
309:8	Yleiskuva, kaivausalue metsikössä kahden suuren kuusen välissä	kaakosta	28.5.	KL
309:9	Työkuva, Mia piirtämässä	pohjoisesta	28.5.	KL
309:10	Taso 3,5	lounaasta	28.5.	KL
309:11	Pohjoispäädyn kiveystä tasossa 3,5	kaakosta	28.5.	KL
309:12	Taso 4,5	luoteesta	28.5.	KL
309:13	Pohjoispäädyn kiveystä tasossa 4,5	kaakosta	28.5.	KL
309:14	Taso 5	luoteesta	28.5.	KL
309:15	Taso 5	lounaasta	28.5.	KL
309:16	Taso 5	kaakosta	28.5.	KL
309:17	Pohjoispäädyn kiveystä tasossa 2	lounaasta	28.5.	KL
309:18	Taso 5,5	lounaasta	29.5.	KL
309:19	Taso 6	koillisesta	29.5.	KL
309:20	Taso 7	lounaasta	29.5.	JT
309:21	Taso 8	pohjoisesta	29.5.	KL
309:22	Työkuva	kaakosta	30.6.	KL
309:23	Taso 9, pikkukiveys	lounaasta	30.6.	KL
309:24	Taso 9, pikkukiveys	pohjoisesta	30.6.	KL
309:25	Taso 9, pikkukiveys	lännestä	30.6.	KL
309:26	Pohjoispäädyn uloke tasossa 1	pohjoisesta	30.6.	KL
309:27	Työkuva	lännestä	30.6.	KL
309:28	Työkuva	lännestä	30.6.	KL
309:29	Taso 10	lounaasta	1.7.	KL
309:30	Pohjoispäädyn uloke tasossa 2	lounaasta	1.7.	KL
309:31	Pohjoispäädyn uloke tasossa 2	lounaasta	1.7.	KL
309:32	Lounaispäädyn profiili	koillisesta	1.7.	KL
309:33	Lounaispäädyn profiili	koillisesta	1.7.	KL
309:34	Taso 12	lounaasta	1.7.	KL
309:35	Taso 12	koillisesta	1.7.	KL
309:36	Kaivausalue pohjassa	lounaasta	2.7.	KL
309:37	Kaivausalue pohjassa	pohjoisesta	2.7.	KL
309:38	Kaivausalue pohjassa	etelästä	2.7.	KL
309:39	Jouni ja Matti kankeamassa kiveä	lounaasta	2.7.	KL
309:40	Kaivausalueen peittämistä	kaakosta	2.7.	KL

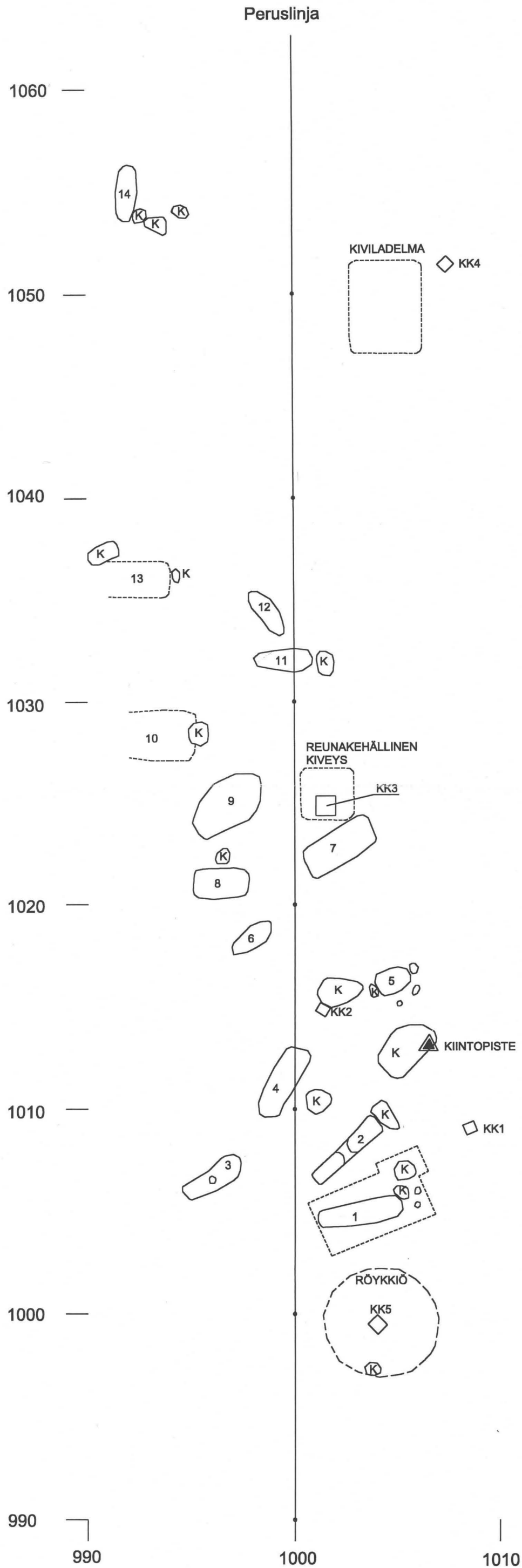
309:41	Kaivausalueen peittämistä	lännestä	2.7.	KL
309:42	Kaivausalueen peittämistä	lännestä	2.7.	KL
309:43	Kaivausalueen peittämistä	lounaasta	2.7.	KL
309:44	Kaivausalueen peittämistä	lounaasta	2.7.	KL
309:45	Kaivausalueen peittämistä	kaakosta	2.7.	KL
309:46	Kaivausalueen peittämistä	lounaasta	2.7.	KL
309:47	Kaivausalueen peittämistä	lounaasta	2.7.	KL
309:48	Koekuoppa 3 tasossa 1	ylhäältä	2.7.	ML
309:49	Koekuoppa 3 tasossa 2	ylhäältä	3.7.	ML
309:50	Koekuoppa 3 tasossa 4	lounaasta	3.7.	ML
309:51	Mia piirtämässä koekuoppaa	luoteesta	3.7.	KL
309:52	Kuopanne nro 2	idästä	3.7.	KL
309:53	Kaivausalueen kaakkoispuolella oleva röykkiö	kaakosta	3.7.	KL
309:54	Koekuoppa 5 tasossa 1	lounaasta	3.7.	KL
309:55	Koekuoppa 5 tasossa 2	lounaasta	3.7.	KL

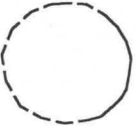

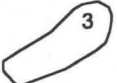
KALANTI, TAMMISTO, KIRKONLOUKAS 2000 TYA 23647-23671

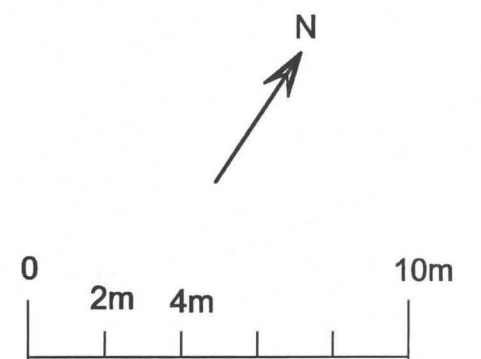

KALANTI, TAMMISTO, KIRKONLOUKAS 2000 TYA 23672-23690

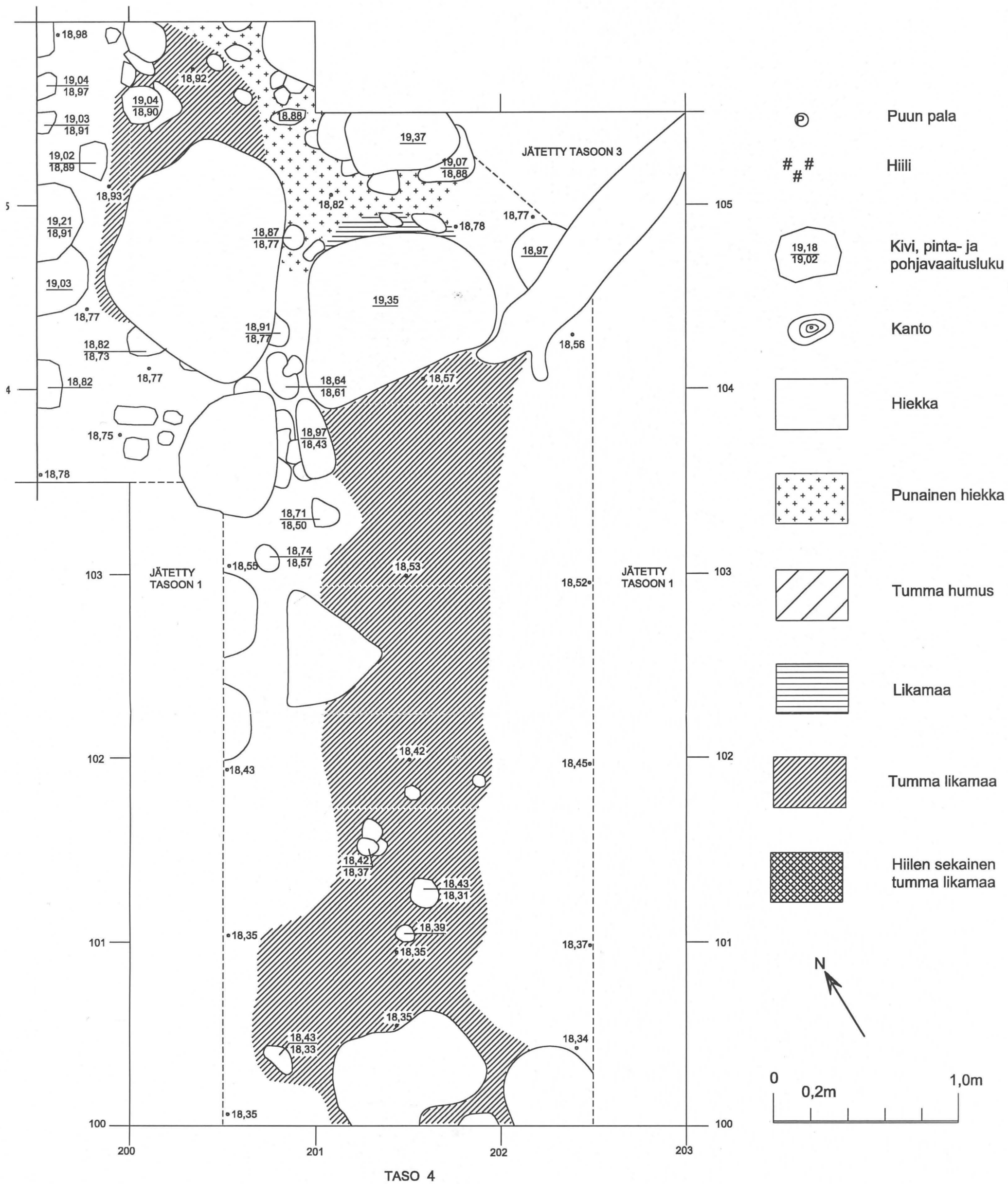

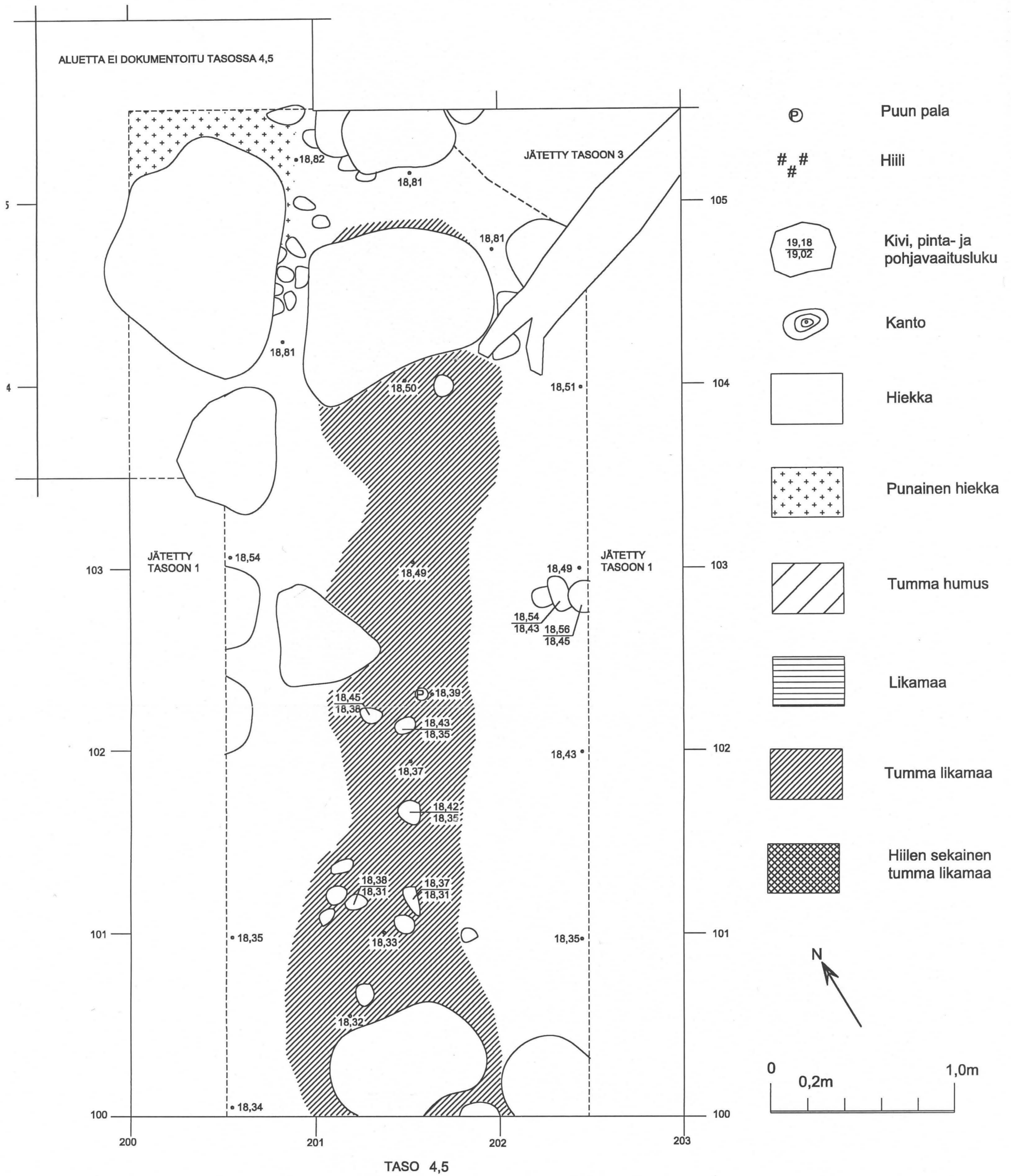
- Kaivausalue
- Röykkiö
- Kiintopiste
20,53 m m.p.y.
- Kivi
- KK Koekuoppa
- Kuopanne,
toinen pääty avoin
- Kuopanne

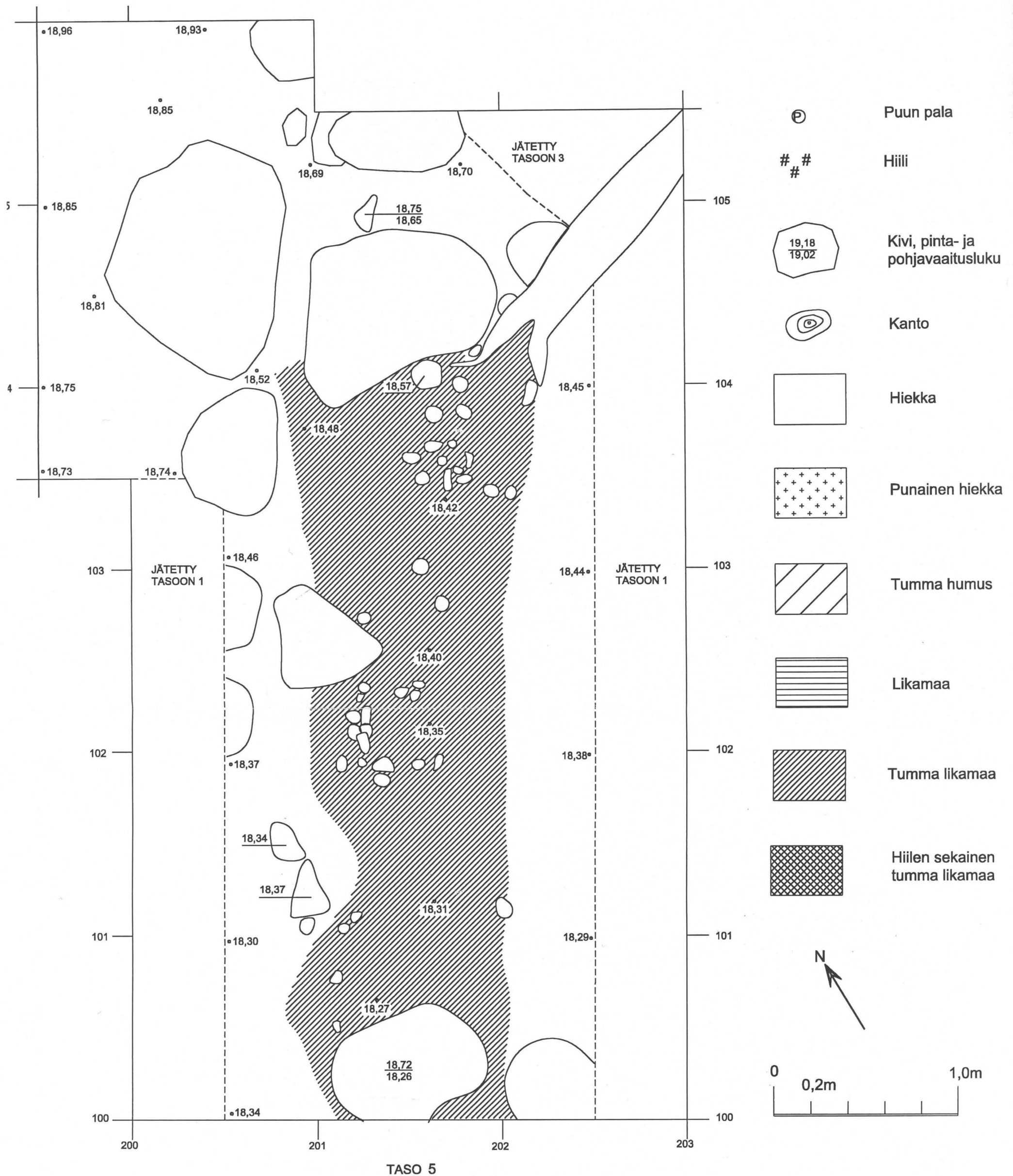
Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
	Kartta nro 1
Yleiskartta	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1 : 200
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

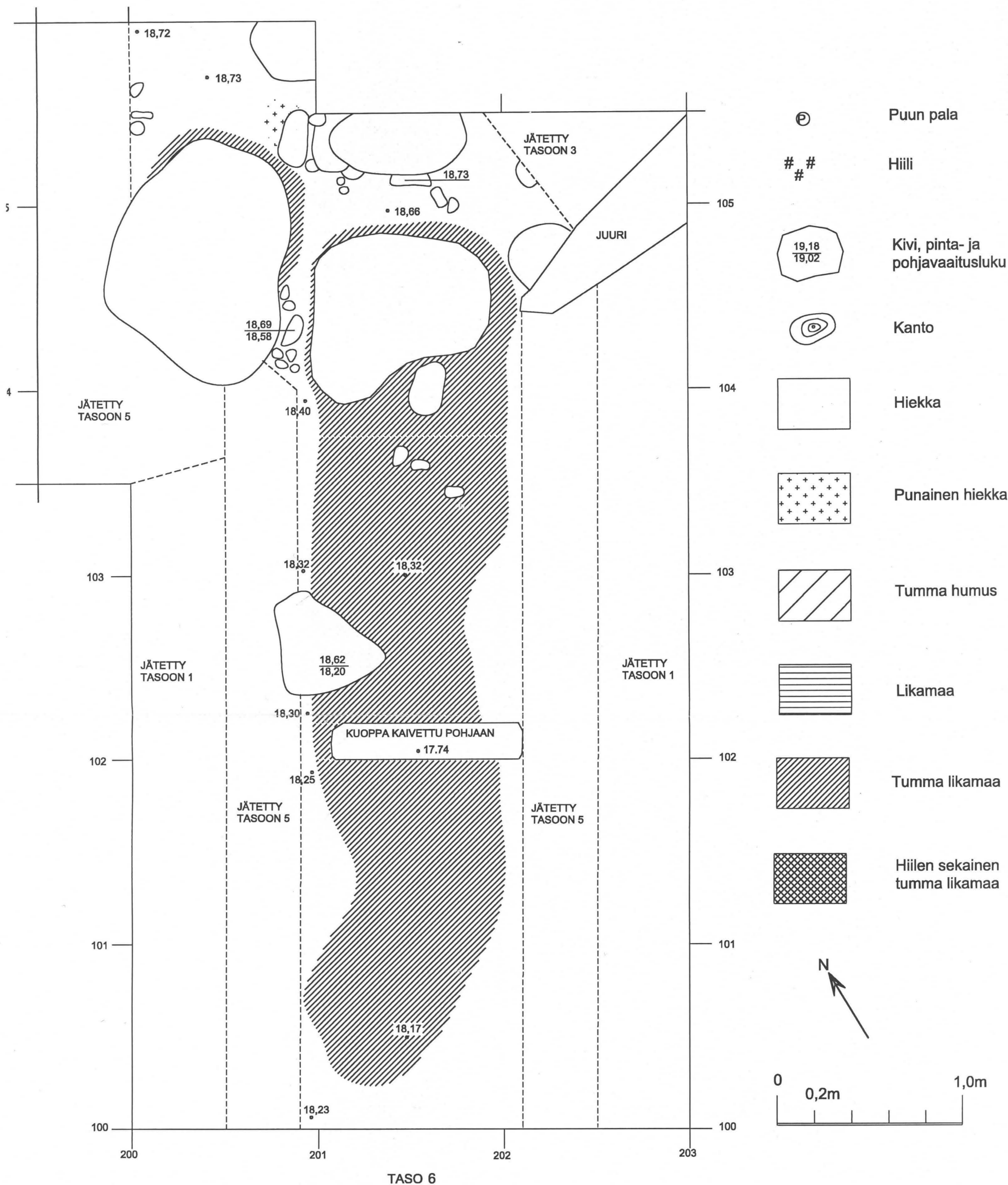
Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 5
Taso 4	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

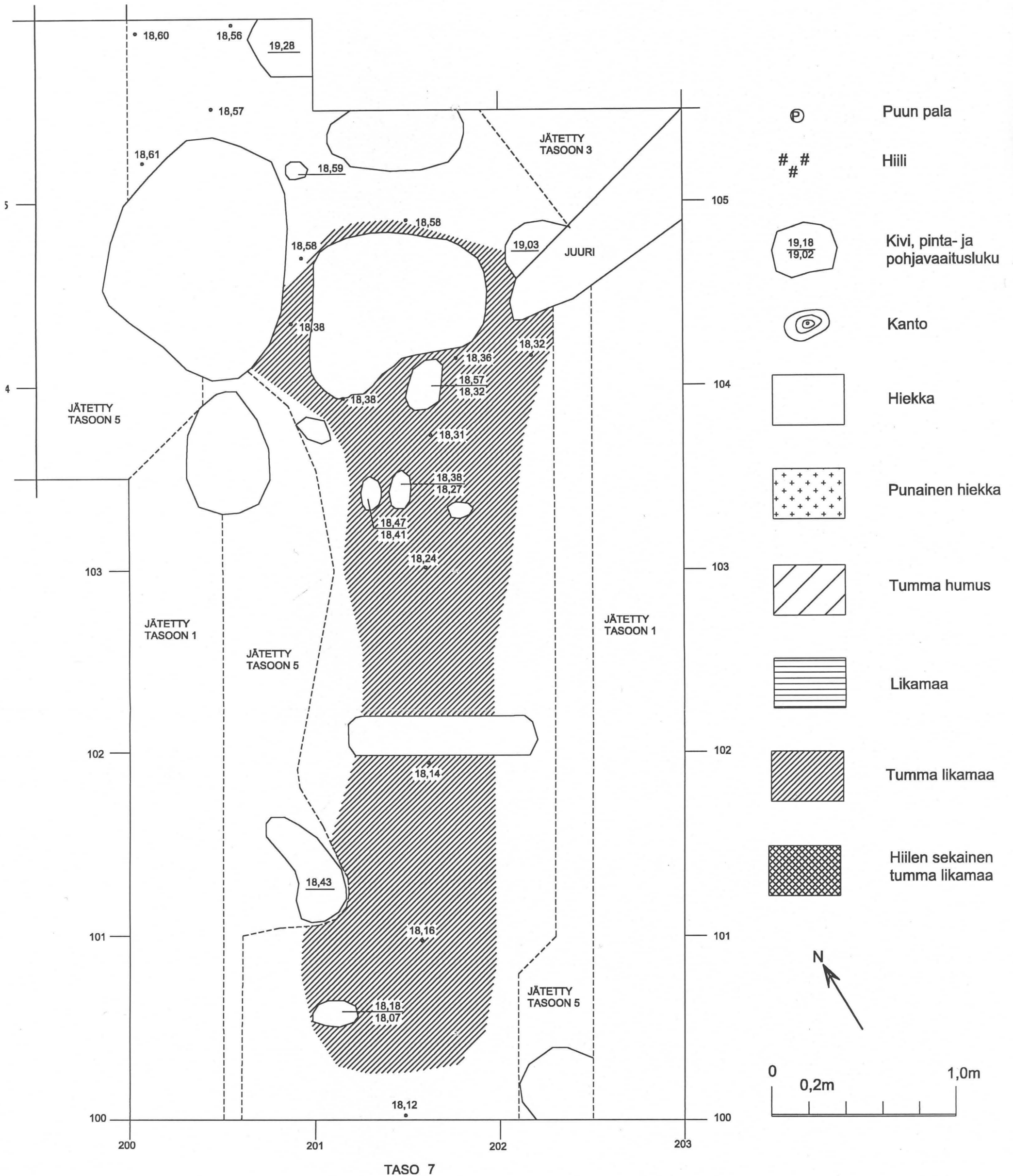
Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 6
Taso 4,5	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

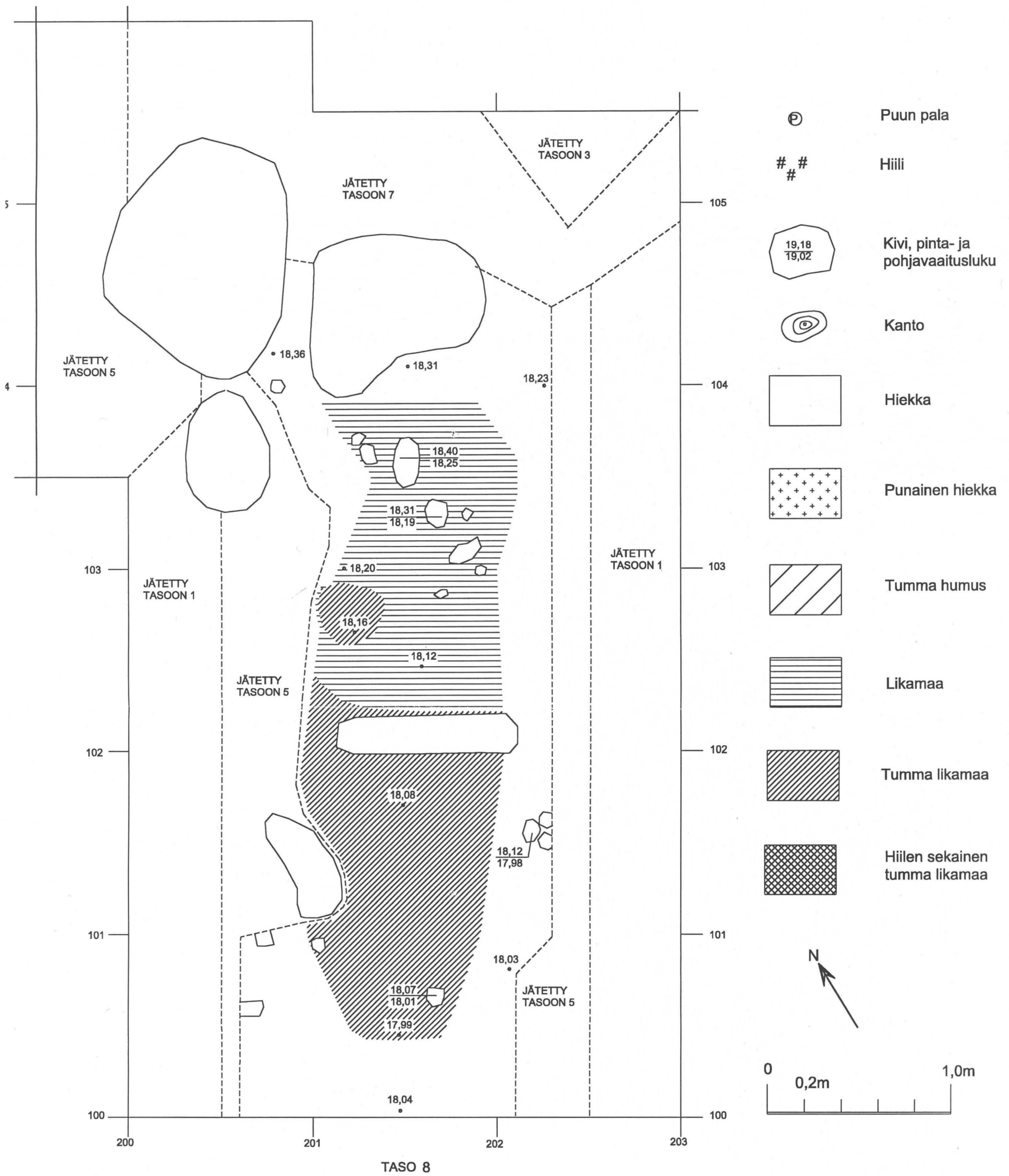
Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 7
Taso 5	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

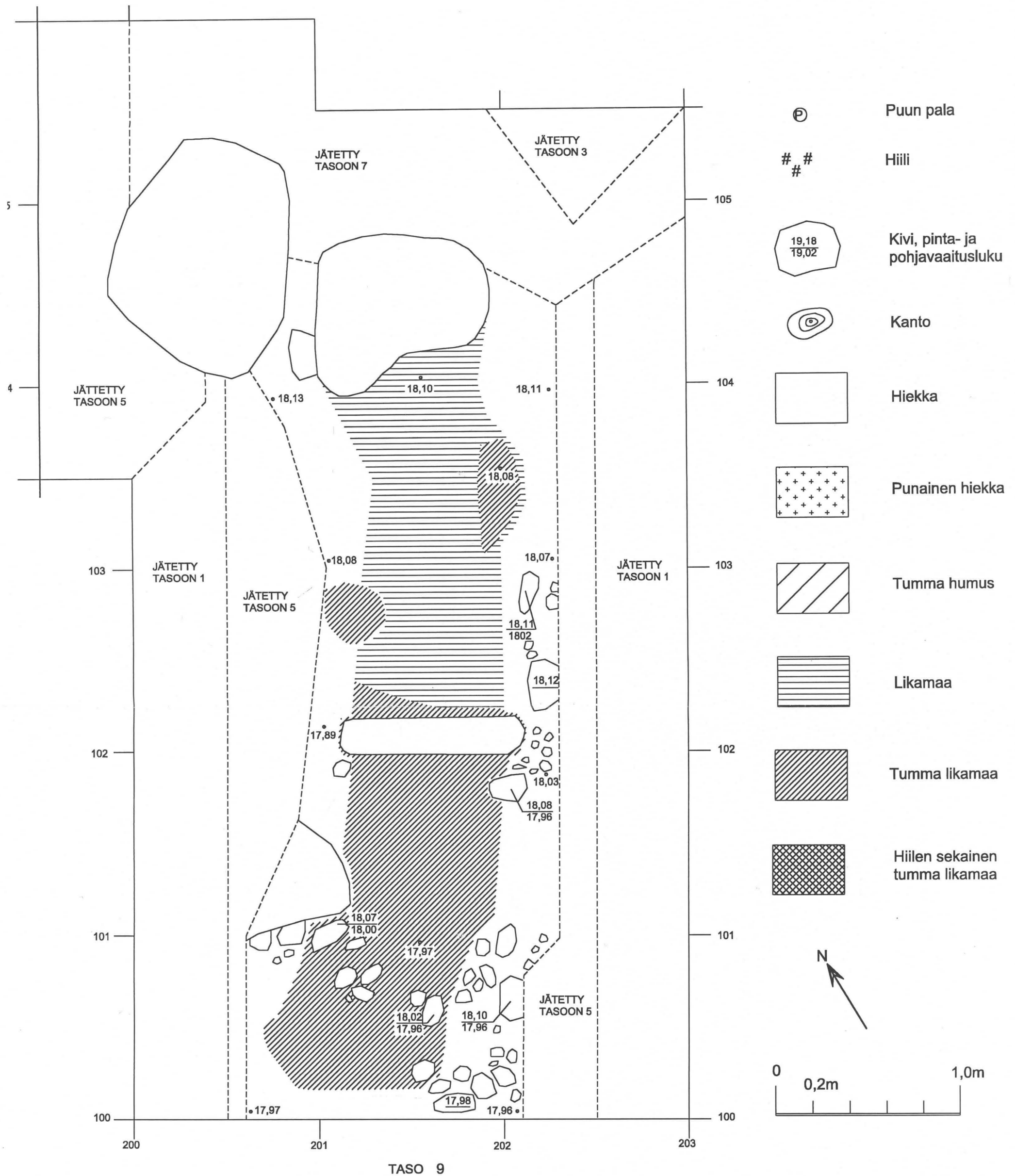
Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 8
Taso 6	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

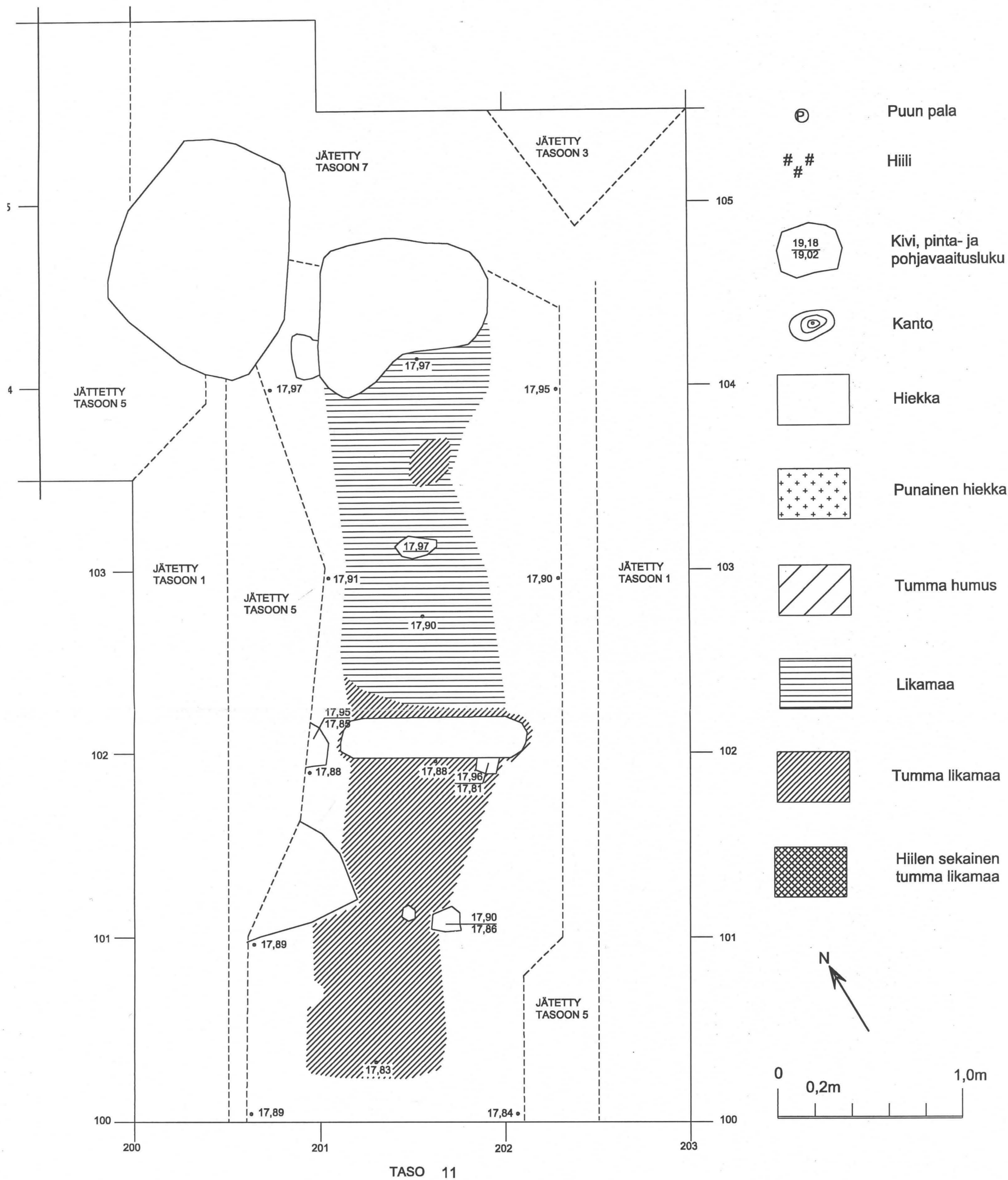
Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 9
Taso 7	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 10
Taso 8	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

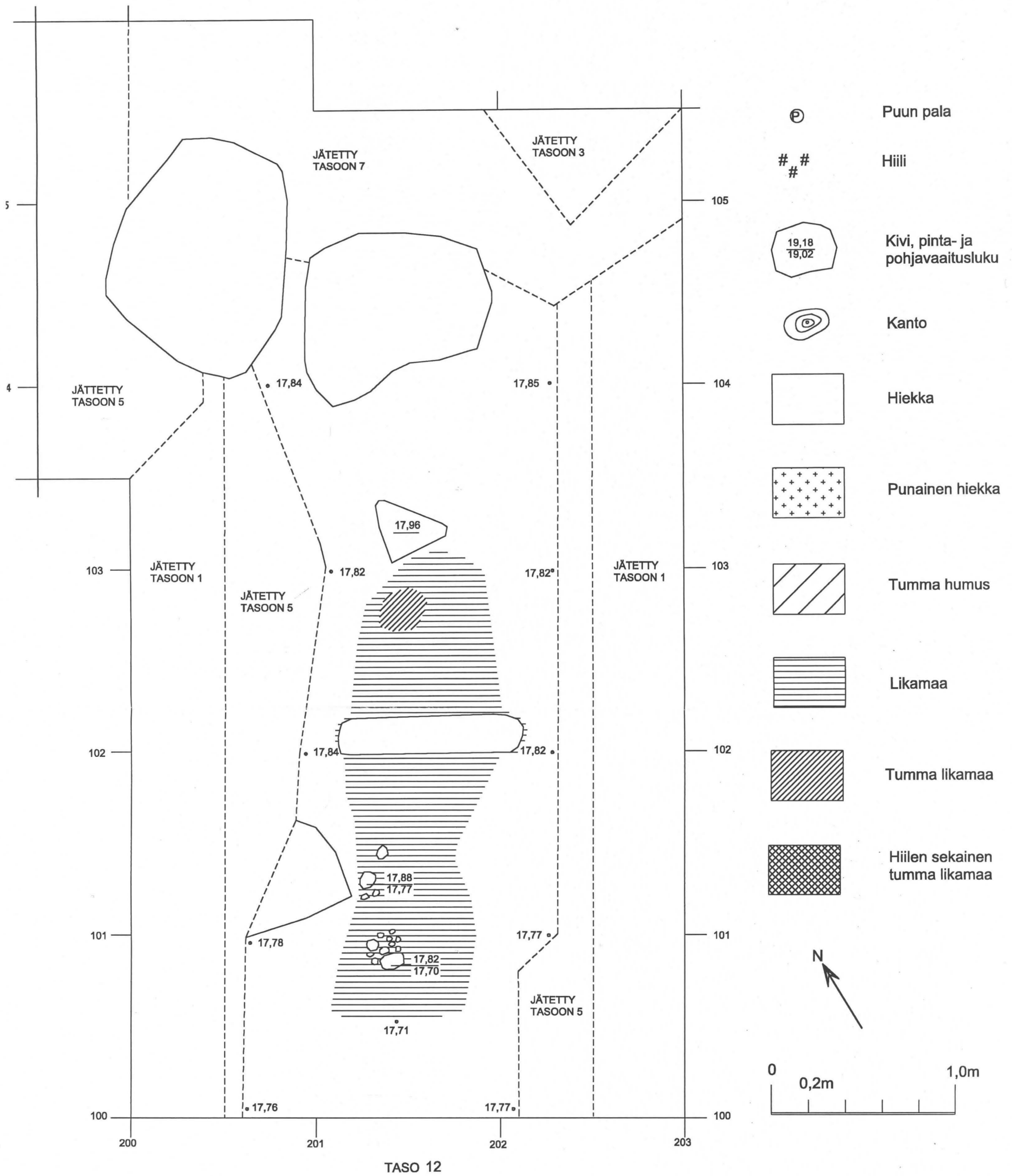

Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 11
Taso 9	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

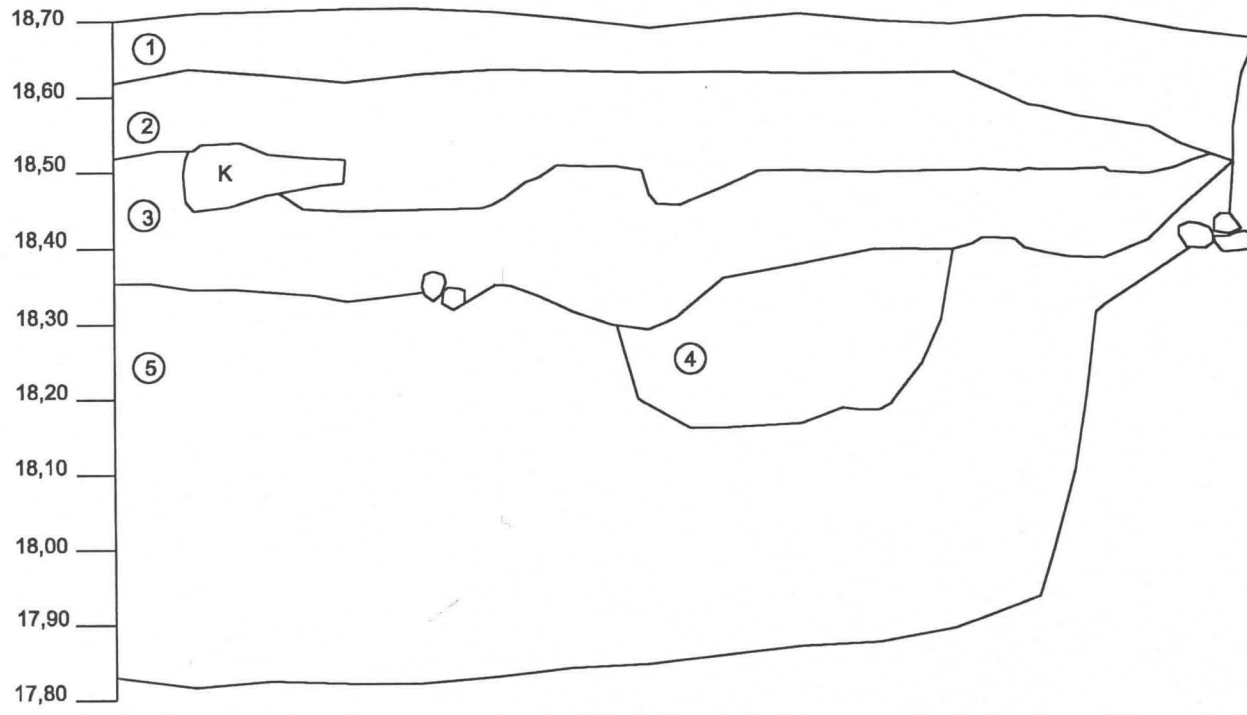
TASO 11

Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 13
Taso 11	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 14
Taso 12	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen ja Jouni Taivainen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

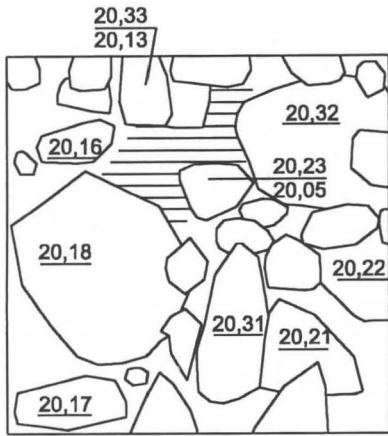
18,70 18,69 18,69 18,69 18,71 18,70 18,71 18,70 18,73
 17,84 17,83 17,84 17,83 17,84 17,86 17,89 18,32 18,60

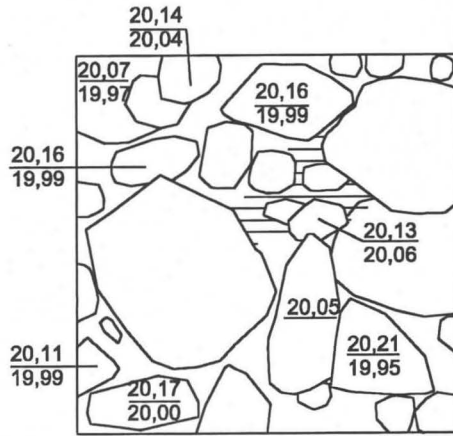
- ① Nykyinen maanpinta , tumma hietainen humus
 - ② Kuopasta nostettu maa , tummanruskea hietamaa
 - ③ Alkuperäinen maanpinta , tumma hietainen humus
 - ④ Lievästi värjäytynyt hieta
 - ⑤ Vaalea hieta, seassa ruostetäpliä
- kivi

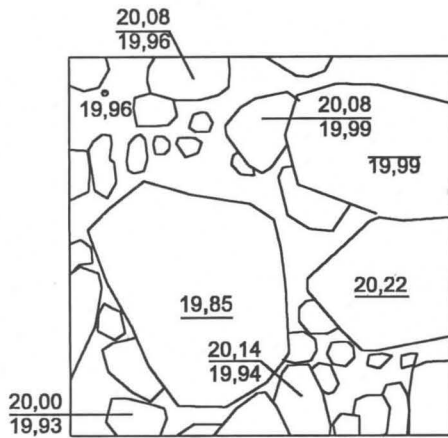
Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 16
Profilikartta 1, lounaispääty	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:10
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

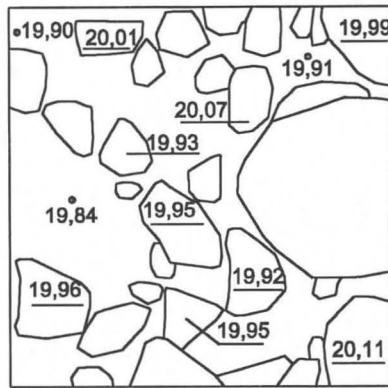
KOEKUOPPA 3 taso 1

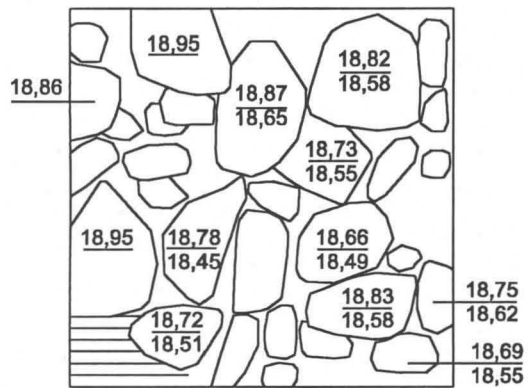
KOEKUOPPA 3 taso 2

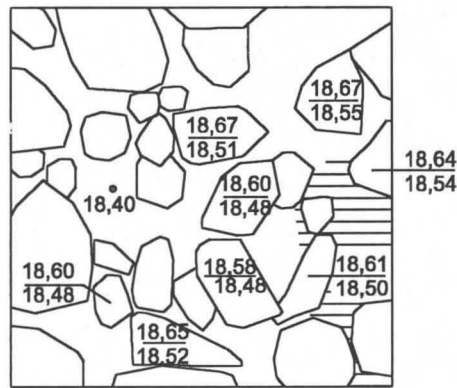
KOEKUOPPA 3 taso 3

KOEKUOPPA 3 taso 4

KOEKUOPPA 5 taso 1

KOEKUOPPA 5 taso 2

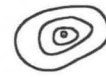
Puun pala

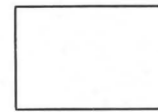
Hiili

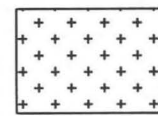
Kivi, pinta- ja pohjavaaitusluku

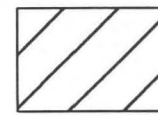
Kanto

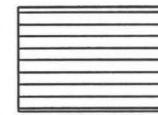
Hiekka

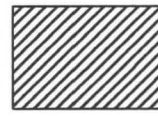
Punainen hiekka

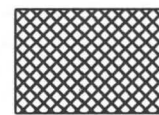
Tumma humus

Likamaa

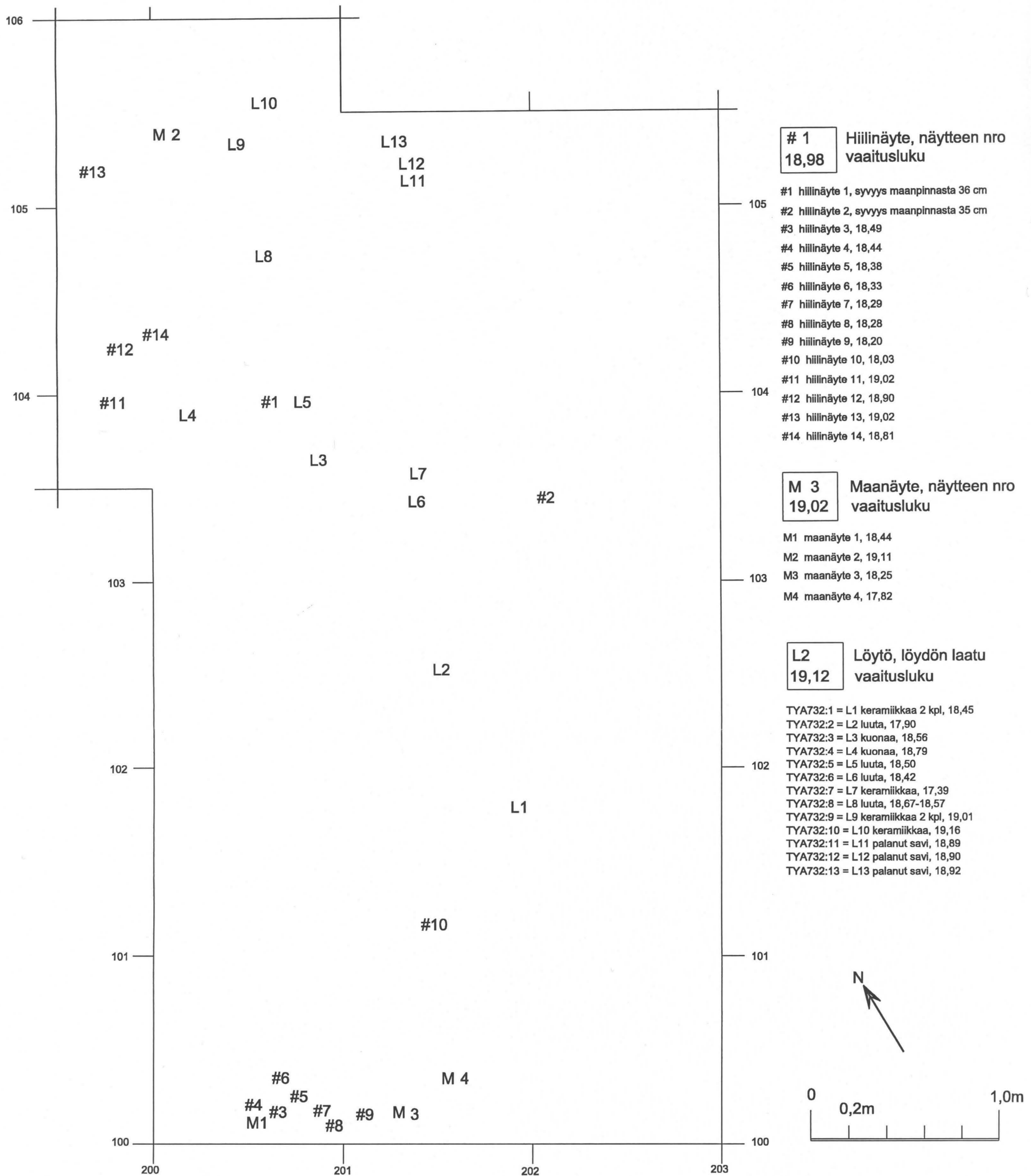
Tumma likamaa

Hiilen sekainen tumma likamaa

Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Koekuopat 3 ja 5	Kartta nro 17
Tasot 1 - 4 ja 1 - 2	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

1 Hiilinäyte, näytteen nro
18,98 vaaitusluku

- #1 hiilinäyte 1, syvyys maanpinnasta 36 cm
- #2 hiilinäyte 2, syvyys maanpinnasta 35 cm
- #3 hiilinäyte 3, 18,49
- #4 hiilinäyte 4, 18,44
- #5 hiilinäyte 5, 18,38
- #6 hiilinäyte 6, 18,33
- #7 hiilinäyte 7, 18,29
- #8 hiilinäyte 8, 18,28
- #9 hiilinäyte 9, 18,20
- #10 hiilinäyte 10, 18,03
- #11 hiilinäyte 11, 19,02
- #12 hiilinäyte 12, 18,90
- #13 hiilinäyte 13, 19,02
- #14 hiilinäyte 14, 18,81

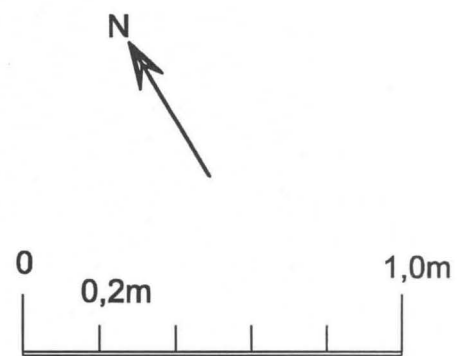
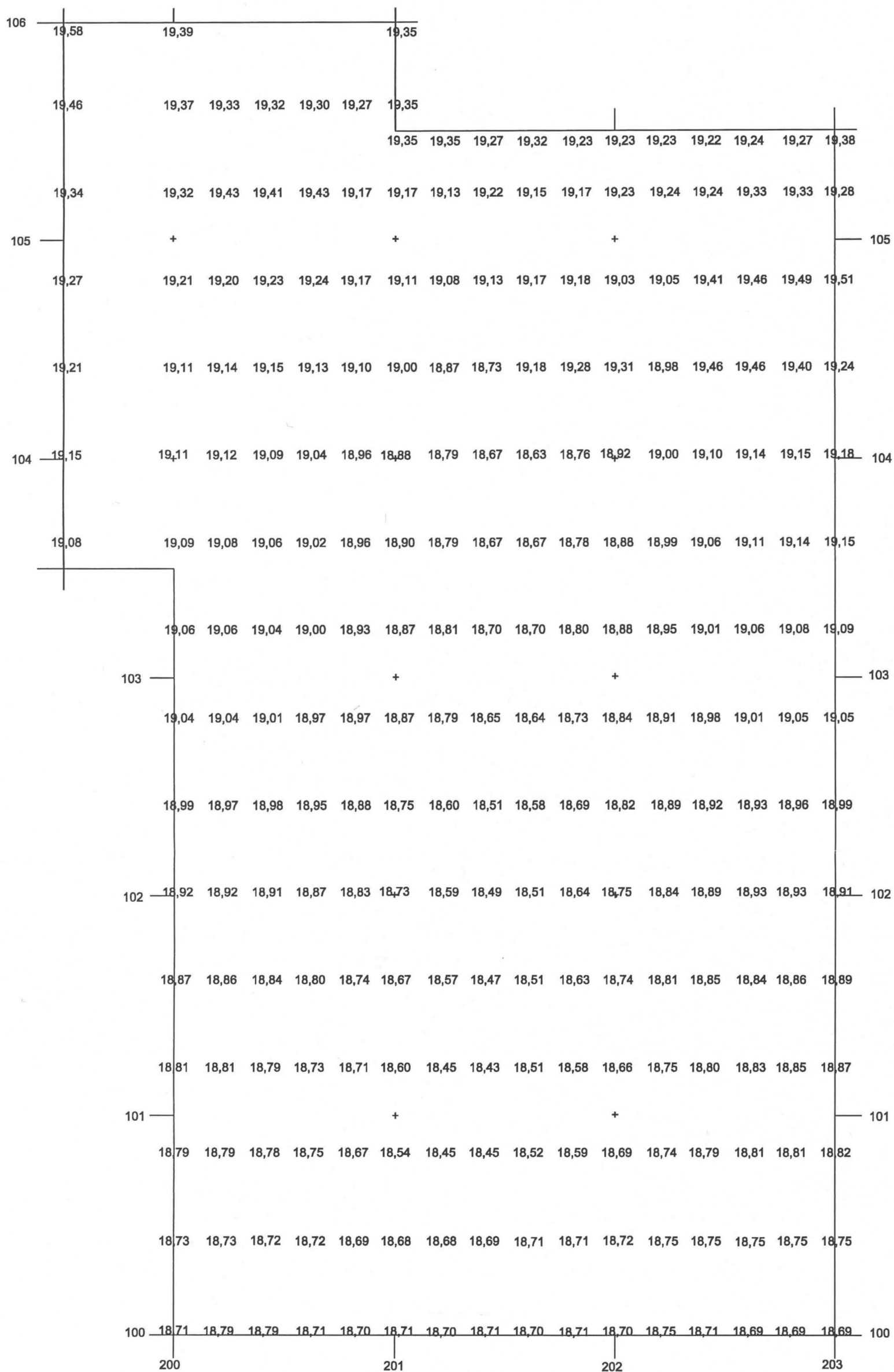
M 3 Maanäyte, näytteen nro
19,02 vaaitusluku

- M1 maanäyte 1, 18,44
- M2 maanäyte 2, 19,11
- M3 maanäyte 3, 18,25
- M4 maanäyte 4, 17,82

L2 Löytö, löydön laatu
19,12 vaaitusluku

- TYA732:1 = L1 keramiikkaa 2 kpl, 18,45
- TYA732:2 = L2 luuta, 17,90
- TYA732:3 = L3 kuonaa, 18,56
- TYA732:4 = L4 kuonaa, 18,79
- TYA732:5 = L5 luuta, 18,50
- TYA732:6 = L6 luuta, 18,42
- TYA732:7 = L7 keramiikkaa, 17,39
- TYA732:8 = L8 luuta, 18,67-18,57
- TYA732:9 = L9 keramiikkaa 2 kpl, 19,01
- TYA732:10 = L10 keramiikkaa, 19,16
- TYA732:11 = L11 palanut savi, 18,89
- TYA732:12 = L12 palanut savi, 18,90
- TYA732:13 = L13 palanut savi, 18,92

Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 18
Hiili-, maanäyte- ja löytökartta	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	

Kalanti, Tammisto, Kirkonloukas	
Kaisa Lehtonen 2000	
Hauta 1	Kartta nro 19
Pintavaaituskartta	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Korkeusluvut absoluuttisina m m.p.y.	MK 1:20
Piirt. Mia Lempiäinen	
Puht.piirt. Mia Lempiäinen	
1.9.2000	